

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
GRANADA

Ser.: H
Es. n.º: 31
Número: 166

PHILIPPO QVARTO

HISPANIARVM REGI CATHOLICO.

MAGISTER F. PETRVS SPINEL BELA PORTAZA
Dominicanus Cęsarugustanę Dicit, & Consecrat,

Omes de Lemos posuit in manibus meis, memoriale firmatum per Magistru[m] Fratrem Ioannem Martinz del Prado primarium interpretem Complutensem, & Prouincialem Prouincię Castellę nostri Ordinis, dictum Cęsarę Vestrę Maiestati, & ibi fatetur innumera beneficia collata Dominicanis gratuito, & abundanter, sed stille taceret, lapidis clamarent, & subdit, quod Dominicani non solum admittunt licitam, & probabilem, puram Conceptionem de primo instanti, Immo concedunt probabiliorem, & fidelibus plausibilem, & magis acceptam assertionem oppositam sibi enarrata; Et quando de talibus pręmissis sperabamus, quod ipse esset redempturus, sed actus reducens suos, & luccens alios in obsequium breuium sedis Apostolicę, & in gratitudinem tam magnifici Benefactoris obsequians gloriosam Deiparam, versa est in luctum sua scithara, dum nomine proprio, & suę Castellę, & totius Religionis nostrę exponit, quod totus Mundus agnoscit Sanctum Thomam contrarium, & etiam totum Ordinem nostrum Purę Conceptioni in infusione ratiõnali, sicut & Sanctus Bonauentura Doctor Ecclesię, & multi Sancti sentiunt. Itaque contradicere puritati ex illo, est causa communis in Ordine Predicatorum, de quę gloriatur, quia doctrina Sancti Thomę est approbata per Cruciatum Dominum nostrum, per Pontifices, per Concilia, per vniuersitates, & per innumerales Religiones; Quamobrem vnetur, & iuratur defendenda doctrina Angelici Doctoris, & grauissimę puniuntur non tequentes Sanctum Thomam per leges, & constitutiones eiusdę Ordinis; (Et ego sum lupus in fabula pueris per ipsum, & suos per totum Terrarum Orbem, quia ex quo cepi viuere in scholis, desendo Conceptionem immaculatam esse nostrę Familię, & Thomistam); Et quod in tantum secura incedi sua Prouincia se opponens, quod talis oppositio protegitur a Sanctissimo nostro Alexandro per clausulam, vetamus iudicare illos hereticos, & peccare mortaliter, licitam constituis tentus Pontifex partem contrariam, & conseruans loquelam infectionis, & eisdem instructionem inter Dominicanos

A

canos

capite, & ita iniuste pati scandala per defensores pure Conceptionis; Et quod nullus inferior ad Pontificem potest illos cogere ad predicandam Conceptionem, nec Pontifex talia imperare, & si illis imperaret, obedirent, & predicarent; Et deplorat statum miserabilem Ecclesie, quod sub pretextu pietatis prohibetur Ordo Predicatorum ne fungatur suo instituto pro quo est institutus, & sic zizania Doctrinarum erumpant, & fruantur, & vitia non reprehensa Ecclesiam deualsent.

Et subdens concludit, quod Decretum Regni Vestre Maiestatis Catholice sit iniustum circa illa verba in sermonibus proponenda. *Alabado sea el Santissimo Sacramento del Altar, y la purissima Conception de Nuestra Señora, concebida sin mancha de pecado Original.* Quia hoc non potest fieri nisi tribus modis; Primus est, quod Dominicani mutant opinionem interiolem suam oppositam, & certissimam, habeant Conceptionem puram, & circa hoc non datur authoritas humana, quia Summus Pontifex liberat a peccato sentientes Deiparam infectam. Secundus modus potest esse, quod proponantur dicta verba manente proprio sentite interius circa infectionem, & exterius predicando, attemperando (se Populo Christiano, & proponendo Deiparam sine labe conceptam; qui modus ab omnibus est, & peccatum mortale, ratione summationis de fidei, & Deus non cogit, neque debet, quod predicemus Populo contra illud, quod licite possimus sentire; Tertius modus potest esse, quod illa verba proferantur, & non detur imperium de mutando proprium sentite, neque non predicentur in fidei, & in Anima Beate Virginis in corpore puram, & immaculatam, sed dicant illa verba simpliciter, proferentes, & hoc potest etiam gratissimum in concueniens; quia hoc est, & quare in fide, & in cultu puritatem Conceptionis cum S. Thomas & S. Ludh. Quoniam si quis illa possunt imperari, & neque eorum Pontifice proferantur, nec adhuc si ca proferantur Dominicani eruduntur, & turbantur fideles, si sic loquantur Dominicani; Et conclusio predictorum est, omnia præallegata reducere in Vestram Maiestatem, & prodero misse falcem in messem alienam, quasi se usurpantur Infructualem, & hoc publice Decretis ipsius Provincialis, & adhuc referto ex tota nostro Ordine, alius ad quid opponeret, vel obstitueret, & loquens cum Vestra Maiestate Catholice, si non saluaretur ex imperio deliquerant tantum Cesarum?

Quibus visis memoratus Comes significavit mihi gratissimum fore Catholicis Vestre Maiestati, si aspera, & indirecta prædicti Memorialis reducerem in viam planam, & responsionem privatam forem, præ Iustificatione Regii Decreti, & satisfactione obliquitatum oppositarum; Et cum de Dominicanis scriptum videam per Spiritum Sanctum *Unusquisque sicut accepit gratiam* (scilicet iustitiam nonis pure Conceptionis) in alterorum illam administrantes, sicut boni dispensantes in dei gratia Dei, qui loquitur puritatem, quasi sermones Dei, si quis sacer infectionis, quasi sermones Dei, & sic omnia secundum ordinem fiant, ut quilibet Magister, vel Doctor, siue sit Dominicanus, siue non potens sit exorari in Doctrina sana insinuat, & eos qui contradicunt argente paratos, & omniboscum rationem reddere de caritate in nobis est puritate Conceptionis, & proxima tua Thomista) ne confundas dicere verum, nec reseras verbum in tempore salutis, non abscondas sapientiam institutionis, & de mendacio tue eruditionis confundere, nisi prohibere benefacere, patrem sequere cum omnibus hominibus, memorans quod qui abscondit fragmentum puritatis, maledicetur in Populis sic Deus.

Et istam dispositionem Diuinam approbat, admittit, & exequitur Angelicus Doctor Sanctus Thomas Aquinas in tractatu de perfectione vite spiritualis cap. 13. & 14. dicens, *Et quaedam perfectio, qua requiritur ad salutem, est etiam quaedam ulterior perfectio super abundantans, qua sub confitio cadit, & quanto dilectio puritatis inquam instituta ad plures extenditur, tanto videtur dilectio proximi esse magis perfecta, & quanto maiora bona proximi impendimus, tanto perfectior dilectio videtur, additur autem ad hanc perfectionem, si huiusmodi spiritualia bona non uni tantum, vel duobus, sed toti multitudini exhibeantur; quia secundum Philosophos, bonum gentis perfectius est, & Diuinus, quam bonum unius, hac Ange-*

*Itaque Doctores, & quid elarius, pro Deipara immaculatæ conceptionis iustitio opposita nec Magis-
 titudini proficit, nec Magistro Martinez proficiam sine Agria, & emulare Magister Coplatensis
 Chirilistimata meliora Conceptionis, meliora sunt, quia adhuc ex te pabilior, & ex ore magis
 te iudico habeo Spiritum Sanctum iudicem, & est Moyses, Divus Thomas, qui accendit, & in
 quo vos speratis, qui habemini sal Terræ, & lux Mundi, si non sequamini virtutem proxi-
 mi, suat ergo institutio, currat conceptio, & ex vobis currat, cum infectio nec se moueat
 invidio ergo vobis, & uniuersa gregia qui vobis ait: Deus Magistros, Doctores, ut in-
 fructatis; & doceatis Ecclesiam esse iustitiam Conceptionis, contra de primo in hanc
 illas Magister Provincialis quam reddes rationes Villicationis tuæ, cum de nostro Ordine
 firmamentum Sacra Scriptura, omnes sunt administrato: & Spiritus in ministerium missus,
 propter eos qui hereditatem capiunt saluati Marianæ sine labe originati conceptæ. Propter ea
 abundantius oportet obseruare nos ea qua audiuimus, ne forte perferamus, & si nos, quæ me-
 dia effugiamus, si tantum neglexerimus saluati. Confugit Pysime Rex dictus Provincialis,
 ad Christum Redemptorem, sed clausa est Ianua, & audit refugio vobis attendat ille Arrius,
 ut fugiat Arrium, Arrius enim ait, Augustinus, sublimis Patrem, & deprimis filium, & si in-
 facis iniuriam aut Augustinus, & ipsi Patri, in cuius honorem vis conueniam facere filio,
 si dixeris homini filio à Patre degeneras, audit filius & irascitur, audit Pater, & plus ira-
 scitur, iratus dicit, ergo ego filium de genere generavi, ergo si aliud sum, & aliud generavi
 monstrum generavi. Filium offendis, sed Patrem non propitiabis; sic Augustinus. Magister
 Martinez, Catholica Marctas, non Arrianus, sed Catholice, sublimis Christum Redem-
 ptorem, sed venenat matrem Redemptoris, & de genere à Filio protituit: Matrem of-
 fendis Magister, sed filium non propitiabis; Audi Ecclesiasticum dicentem tibi, Non est
 enim bonum omnem reuerentiam obseruare, & non omnia omnibus beneficiis in fide, sic Deus.
 Non ergo reuereris Filium sine matre, quia in presenti non est bona talis reuerentia,
 cum non omnibus placeat. Vtique pallium tuum breue est, & vtrunque operire non po-
 test, iam vero pallium meritorum Christi abundat, & superabundat, ut vtrunque præue-
 niat, sicut natura redemptionis, secundum fidem Catholicam, & Angelicum Doctorem
 Aquinatensis, licet ergo mihi Rex Potentissime in faciem Provincialis resistere, qui cum
 Salomone, reprehensibilem iudico: Generatio etenim, ait Salomone, qua Patri suo maledicit,
 & matri suæ non benedicit, est generatio, qua sibi munda videtur, & tamen non est lora à for-
 didis suis; sic Salomon, sed quare immunda colendissime Princeps si non maledicit ma-
 tri? Respondeo ex Sacro Textu, quia non benedicere, dum possum benedicere, utique est ma-
 ledicere.*

Hæc ergo considerans, & ponderans aggressus sum discurrere pro Deipara Sanctissima,
 pro Sede Apostolica, pro vniuersali Prædicatorum Ordine, pro Angelico Doctore Diuo
 Thoma Aquinate, & pro Te Catholicissimo Rege, inolo enim talentum Ecclesiæ Roma-
 næ occultare, & abscondere sub modio timoris mundani, nè Pater Familias Sanctissimus
 Patriarcha Dominicus insecumbar me, & inutilem seruam eiecit in tenebras exteriores;
 Et quia super flumina aduersitatum sedi, & sequi, dum recorderet tui, Sion immaculata, &
 in Salicibus Sancti Sixti suspendi organa discursoria, quia illic interrogauerunt me, & qui
 captiuum duxerunt me verba canticum; Canta nobis Hymnum de Canticis Sion; Quo-
 modo cantabo canticum Deiparæ in Terra aliena? & audiui vocem Mariæ de Cælo dicen-
 tem mihi, exi cito, quia non recipient testimonium tuum de me; Et cum iam me videam
 habilem, nec impeditum; Rex Potentissime, quamuis in ea doctrinam vindemiarum est
 per nostros Castellæ Dominicanos, colligam quasi in Autumno racemos, & fortè melior
 apparebit racemus Ephraim Vindemiæ Abiecer, & verè ego remansi solis his temporibus
 calamitosis, ut præher præher Conceptionis, ut secundum nomen meum, sic & obedien-
 tia meæ, hoc desiderabat Beatissima Virgo; quando sub verbis Esaiæ futura prædicabit,
 quis dabit spinam, & veprem in praesidio, gradier super eam, succendam eam parier eam possis
 tenere; fortitudinem meam facies pacem mihi; pacem facies mihi inter gratiam, & vnitatem
 inter

inter duos Adames antiquum, & nouum, ex primo legem, & iura, ex secundo Præuilegia
ut in ore duorum stet firmum verbum puritatis.

Et in solariū, & satisfactionem Vestræ Catholicæ Maiestatis in lucem prodo Angelicū
eum Doctorem Diuum Thomam Aquinatem illustrantem authorem oppositionis, vt vi-
sum recipiat abiectis squamis suarum omissionum circa Regiam Maiestatem, & circa om-
nia supposita in relatione suæ quærimoniæ; Sic nos instruit Angelus Magister, opusculū
vigefimo de Regimine Principum; Ipsa difficultas, quæ Principibus immineat ad bene age-
dam, eo quod impune delinquere possunt, de quibus, potius transgredi, & non est transgressi-
sus, eos facit maiori præmio dignos, & si, aliquando propter infirmitatem peccauerint apud
homines, excusabilius redduntur, & facilius à Deo veniam promerentur; si tamen pro sua
peccatis humilitatis, & miserationis, & orationis sacrificium Deo suo vero immolari non
negligunt; de Achab dicitur, quia humiliatus est mei causa, non inducam hoc malum in die-
bus suis; non solum autem ratione ostenditur quod Regibus excellens præmium debeatur; sed
auctoritate: Zaccarius enim dicit quod in illa Beatitudinis die, in qua eris Dominus Prote-
ctor habitantis in Hierosaleme, id est in visione pacis æternæ, domus Dauid erit sicut domus
Dei; quia sicut regendo fideliter, Dei officium gessit in Populo; Ita in præmio Deo propinquus
erit, & inherens: Hoc etiam fuit apud gentes aliquoties somnium; dum Civitatum Re-
tores, & seruatorum in Deos transformari putabant: Et ratio est, quia pertinet ad Regis effi-
cium, vt bonum multitudinis studiosè procuret; Laudatur enim ab hominibus privata perso-
na, vt, ei à Deo computetur in præmium, si egeni subueniat, si discordes pacificet, si oppressum
à potentiori eripias; Quam igitur magis est laudandus, et præmiandus, qui totam Prouinciā
facit pacè gaudere, violentias cohibet, iniustitiam seruat; Hæc Sanctus Thomas: Excessit ergo
Ioannes Martinez se, sentiens de Vestrâ Catholica Maiestate; Si enim Sanctus Thomas
dum proponit Reges fragiles, eos non ledit, sed miseretur, sed consolatur, quomodo dictus
Prouincialis videns Vestram Maiestatem Catholicam cultorem Breuium Pontificum, pa-
cificantem sua Regna, desiderantem honestam concordiam spiritualem, dum meritorie
operatur, suus, & meus Rex immodestè refragatur? Iste est sine dubio primus excessus Ma-
gistri Complutensis.

Secundus excessus ipsius manifestatur in eo, quod mordicus defendit infectionem
Beatæ Virginis in foro exteriori, stante prohibitione Gregorij Quintidecimi, & confirma-
ta per nostrum Pontificem Alexandrum, tribus vijs: Prima est, quod nec verbo, nec scripto
adit loquela infectionis: Secunda quod si loquatur de infectione respondeatur statim in
defensionem puritatis, quatenus victoria maneat pro conceptione, & quod exterius nec
dubitetur de puritate Gloriosæ Virginis, prohibens libros, & scripta ædita, & penda in
fauorem infectionis; Tertia imperans Sanctos interpretari in obsequium Virginis, & ipse
oppositum operatur: Iam an dictus Prouincialis incurserit pœnas Pontificias; nec, nè, erit
qui quarat, & iudicet; ex me solum profero excessisse.

Tertius excessus est, quod nomine totius Ordinis se opponit Cœceptioni instituta per
Pontifices; Et in primis quantum ad meam Prouinciā Aragoniam est impostura ipsam
contradicere Conceptioni puræ, & quare se intromittit in territorio alieno? Quis dedit
illi hanc potestatem; quando commissa est ei talis auctoritas contra Sacram Maiestatem
Vestram, Sedem Apostolicam, Breuia Pontificia, & bonum vniuersale fideium, & contra
ipsam Deiparam Proteatricem nostram; nonnè sua iurisdictione terminos habet, & limitata
est; quid quod in Prouincia Aragonia sentitur alacriter de Conceptione pura, nullo re-
clamante; habemus nos maiores nostros Doctores, & Magistros defensores Marianos, Ec-
clesiæ Catholice vera lumina, nostræ Religionis decus, & ornamentum, & Prouinciæ sul-
cimentum, vt potè, Sanctum Raymundum de Penafort, vt constat ex fundatione sacre Re-
ligionis Redemptionis Captiuorum, & ex suis Coronis authenticis; Sanctum Vincetiū
Fenerium Apostolorum veluti successorem legitimum, Sanctum Ludouicum Beltrandū
nostri sæculi gratiæ potentium, Venerabilem Virum Hieronymum Baptistam de Lanuza
Epi-

innocentia de Immaculata Sanctissima Virginis Conceptione, quam videmus ab Ecclesia receptam, et a multis et gravissimis viris fortissime propagatam; sic Siquis, sine vobis in exemplum gravissimi Magistri, qui de vestra infectione accesserunt ad nostram puritatem, ut Dominicus de Soto, apud vos Thomista Illustrissimus, & Ioannes à Pegna, qui in commentariis par. S. Thom. agnovit Conceptionem Immaculatam fundari in Angelico Doctore Sancto Thoma Aquinate; Et Magister Gutierrez, qui de S. Thoma proponit, quod fuit primus, & ante Scotum, qui in scholis defendit Conceptionem inter scholasticos.

Tertio sic argumentatur idem Aliaga: Spiritus sanctus, qui per Tridentinum sequitur, omnes homines sub inga originalis culpa delectos, mansisse, et sub hoc decreto conficiam Deiparam prohibet. Cui ergo scilicet tante Regiminalis crimine impingeret? Et ipsam Tridentinum dat nobis facultatem ad affirmandum non inclusam in sacrationibus generalibus sacrae Scripturae. Si namque tota Ecclesia Dei, tunc in Spiritu sancto congregata, existimasset, inclusam, quo iure possit non modo eam excipere, sed asserere, esse sua intentionis eam non comprehendere? Si autem in sacris litteris non continetur, essentia Tridentini, oppositam assertioni Conceptionis immaculatae, quis eam an debet negare, cum qua facie, eadem ac tantam dignitatem, tam existimare Dei decorantem, diffuseti ausureris? filius inuerecundus reputatus est Canaan, eo quod nuditatem patris voluerit operire pallio, & ille verè audatus, & filij verecundi existimabuntur, qui Dei Matrem, in sua conceptione veste originali nudatam proclamant, quando Ecclesia colit indutam? Quod quod & vos ipsi ex imperio Apostolico, sic veneramini vestitam? Nolite vos soli in Orbe Christi, esse sapientes, & securi esse, quod vobis sum non esse speranda sapientia Conceptionis, nec S. Thomas unquam fuit pro vobis, sed semper fuit, & est pro vobis, & pro Ecclesia insipientis; immaculatam existisse conceptionem Virginis de primo instantis; quid manet vobis, nisi solum quod non estis heretici, & non mortales peccatis non enim hoc est decisum ab Ecclesia Romana; hoc, inquam, unicam est, quod vobis indulsit Pontifex, non vero, quod in infectionem per adhaerentis, in firmis, docetis, iudicatis, vel quod ex Aclarario Apostolico indulgentias consequamini, neque aliquam benedictionem Apostolicam habeatis putatis non esse aliquod periculum erga conceptionem puram? Si sit scilicet, incurritis censuras; si autem illud non sentitis, sed oppositam, cur ergo in tam piam, & securam sententiam cum reliquo Christiano Orbe non concurritis? Quid enim estis vos, nisi gusta aquae ad Oceanum totius Christianitatis?

Sed ulterius volo vobis proponere cum nostro Catheterino iustam quae rationem Christiana, & pia mentis suscipite, nec spernatis consilium pacis, quod à vera charitate proficiscitur; putatis ne Sacrosanctam Romanam Ecclesiam ea leuitate ferri, ut sit aliquando in infectionem vestram amplectatur, vel saltem cultum illum reprobatur, quem semel sanctissimis decretis ipsa suscepit, & solemniter omnium Ecclesiarum ritu, cum munificentissima indulgentiarum largitione iam dudum per centurias celebrare perseverat, an vllum in quo se poseitis similis mutationis exemplum proferre, quo in spem bonam erecti e. peltare possitis ex vestra posita infectione victoriam? Si hoc vobis persuasissis, quis non videat in quaeis errore verferemini, quamque param pie de providentia Dei erga Ecclesiam, & eius gubernationem sentitis? quod si victorie spem vobis ereptam cerentis, plane cur non antequam sententiam aliquam Ecclesie sententiam, que non patietur ulterius serpere in infectionem, divino cultui repugnantem? Quid enim vobis praeter imminens periculum publicae ignominiae restat? Hac ego vobis cum Catheterino. Sic Ludouicus Aliaga, maiora ex illo suo tempore proponenda Deo fauente, & Delpara intercedente.

Et quod maius omnibus est plausibilitas vniuersalis, communis, vniuersalis, per sua quatuor Regna sentiens, exhortans, suadens, & praedicans fidelibus Conceptionem puram, quasi per acclamationem omnium, annuentibus, & contententibus Praeatis ciuij Ara-goniae, in tantum quod sacrae Theologiae Professores, & Magistri publici Interpretes Vniuersitatum vouent, & iurant defendendam Conceptionem primi instantis; nec simulant, quia ut exponit Oppositor, sic simulare esset peccatum mortale, & sic censurare tot gra-

uissimos Doctores lumina Mundi esse, temerarium, & propositio censurabilis, denunciable, & tam antiquum est in istis Regnis hoc nobile sentire de nostra Domina, quod adhuc ante Breuia Apostolica iam nos, sanctissimus Vincentius titulabat in suis honoribus istam se figuratam conceptionem, non sanctificationem, sic se declarans, vt defensor, & Protector Conceptionis immaculate de primo instanti, quid ergo ad te Aragonia Magister Complutensis, vt pro illa, sine illa, contra illam te substituas Oppositorem puritatis? *quis autem vestrum ait Deus posse adijcere ad Basuram suam cubitum unum?* Domine vt video Magister Complutensis addidit sibi cubitum Aragonie, & quod Deus impossibile celsi Author memorialis verior Deo exequutus est? Deponere iam ornatum tuum, vt sciat Deipara, quid faciat tibi, redde quae sunt Caesaris Caesari, & quae Dei Deo, & prerogatiua Aragonie redde suae Iurisdictioni, attende, quod iurus exiitcas impedit cognitionem extranei, de Commissis Iudex debitus, in non commissa quare intrasti non habens vestre nuptialem Conceptionis? vt similes Provinciam candidam non candidam? Gloria nostra haec est, & testimonium Conscientiae, Catalogus Sanctorum, & Epilogus dictus Magistrorum, & Doctorum; Quare ergo Magister Martinez sic infamauit Aragoniam, vt illam titulet iustificatricem Virginis, cum radios puritatis semper docuerit a proprio Sole suae Coronae Angelico Doctore, qui in propinquiora maior Sol, & magis Sol, & ideo nunquam recedit a sua solida doctrina sicut recesserunt alij extra Aragoniam, vt Turrecremata, Caictanus, Victoria, Cano, Ledesma, Arauxo, & quamplures alij, perficetur ergo illustre nomen Thomistatum, si omnes nos, apud nos vno ore acclamemus Deiparam sine labe originali immaculatam, & conceptam.

Quartus excessus, vel, vt melius dicam, secundus error peior priore antecedente est, ex poterit totum nostrum Ordinem in vniuersum, communem oppositorem Conceptionis purae, & nescio, quo fundamentum, tantam ignominiam imposuit: & secunda culpa quod ipse ex ordine, quem habet ab vniuersa Religione Praedicatorum sic loquatur, & eo nomine contradicat ostendat ordinem, & ex quo ipse solus sit Vices gerens omnium Prouinciarum, scrutemur nostrum Ordinem, quia certe Oppositor nequaquam seruatus est: Vltra Aragoniam igitur habemus pro pura Conceptione Beatum Albertum Magnum, Sancti Antoninum de Florentia: Venerabilissimum nostrum Iordanem successorem Sanctissimi Patriarchae nostri Dominici: Sanctissimos Pontifices Pium Quintum, & Benedictum Vndecimum, Ioannem Taulerum, Doctorem Illuminatum, Ludovicum Granatensem vitae spiritualis per totam Ecclesiam Catholicam antesignanum, qui suis spiritualibus documentis innumerabiles Filios Deo acquisiuit, reduxit, & conseruauit, Ioannem de Suecia, Confessorem Beatae Birgitae miraculis clarum, deuotissimum Ioannem Lopez Episcopum Monopolitanum, habemus venerabiles nostras moniales Vrsulam Benincasiam, Franciscam Vaccinam, Ioannam a Conceptione, & Paulam a Conceptione, quibus reuelata fuit puritas Conceptionis de primo instanti, & Venerabilis Beatrix a Silua, esto non nostra, tamen ex grauissimo Hypolito Marraccio Coelesti reuelatione, cum duodecim Monialibus nostris instituit ordinem Conceptionis, cui ostendit Deipara habitum gestandum candidum, & coeruleum, habemus Magnum nostri Ordinis virum, Sanctitate praeditum, Thomistorem omnibus Thomistis, Seraphinum Caponi, sentientem, & defendentem Conceptionem puram, ex Sancto Thoma, & cum Sancto Thoma, de quo sic loquitur in puncto Conceptionis; *Sanctus enim Thomas semper fuit Ecclesia Catholicae fidelissimus Propugnator, in illa illa opinio est probabilior, quam Ecclesia admittit probabiliorum; quod toleras Ecclesia toleras Aquinas, & quod approbas Ecclesia, approbas Aquinas quod tenet Ecclesia, tenet Aquinas, quo declinas Ecclesia, declinas Aquinas, quo pacto approbas, vel reprobas similiter & Aquinas;* Haec omnia Seraphinus de nostro Angelico Doctore, loquens de puritate Conceptionis: est dicere vnicui verbo, quod cum Angelicus Doctore, sit filius legitimus Ecclesiae facit, quod videt matrem facientem, & matrem filiorum letantem, se quens quoad omnia omnes motus eiusdem Ecclesiae, & vbi est, impetus Spiritus Ecclesiae Romanae cit-

ca Deum, circa Deiparam, circa Sanctos, & circa nos illic gradus fuit; & tota huius articulo-
rum, doctrinarumque, & iure optimo secundum ea que Sanctus Thomas docuit de
Ecclesia Catholica, possumus dicere, quod anima Sancti Thomae congruenter est sedi
Apostolicae, & Breuib; Pontificum; & ipsam animam David, qua Ionas dicitur cum
quasi animam suam: Iam vero Dominus Thomas diligit, & sequitur Ecclesiam supra animam
suam; & supra Patres; & Doctores Ecclesie; & nullus Sanctorum Patrum ita demonstra-
tius est, pro vestigijs Ecclesie, sicut Sanctus Thomas, adhuc in minimis, quam in magis
erga maiora, grandaera, suprema, Apostolica, & Pontifica, disposita, conuulsa, & impé-
rata pro immaculata Conceptione de primo instanti. Et ita cum omni proprietate possumus
dicere, quod Angelicus Doctor Dominus Thomas totus, & totus in incorpo-
ratus est Breuib; Mariæ circa primam instantis infusionis anime in corpus; & cum ali-
qua proportione discutere possumus, quod sicut Pater eternus se videt, & omnia sua in
Filio tanquam in speculo, & in imagine suam Ecclesia Catholica in suis decretis, disposi-
tionibus, doctrinis, & quoad omnes suos motus se videt in Aquinate, & alio suo, &
speculo; Et resolutorie affirmo doctrinam Dni Thomae esse coherentem, & incorporalem,
& participis Ecclesie Catholice Romane; cuius factus sum Minister, & tanquam mi-
nimo data est gratia hæc in Dominicanis proponere diuitias Thomisticas Conceptionis,
& illuminare fideles, quæ sit dispensatio puritatis Deiparæ, vt innotescat Regibus, Prin-
cipatibus, Potestatibus, & omnibus alijs inultiformis sapientia nostri Angeli erga Deipa-
ram puram, & conceptam, quæ omnia amplius clarescent ex dicendis infra.

Habemus etiam Ioannem à Sancto Thoma primarium interpetrem completensem,
Sanctitate, obsequantia, & Religione conspicuum in scholasticis doctrinis feracem, cuius
sapientia vniuersitates illustrat, & Vltra Catholice Maiestatis à Sacris Confessionibus,
quibus addo Magnum Virum Ambrosium Catherinum Episcopum Minorensem, & Ar-
chiepiscopum Complensem, qui ab humero vsque sursum excedit in Ecclesia Dei omnes
Theologos nostri temporis puræ Conceptionis, & ab origine, & à priori per loca intrinse-
ca doctrinalia probat, & defendit, & scholasticè, & Dogmaticè primam instantis puritatis
Mariæ, subdens, quod omnes Prouincia nostri Ordinis amiserunt Conceptionem,
pauca exceptis, & quod magna nostri Ordinis portio, & dum maxime viget, tum schola-
sticorum, tum sacrarum scripturarum studia celebratam Conceptionis recepisse, & nemine
reclamante celebrat, & hoc sequentes doctrinam Sancti Thomae, & omnes Religiones
pro Conceptione pura se suffragant de nostris Authoribus, & de Sancto Thoma, & adhuc
vniuersitas Parisiensis, dum florebat per vniuersum orbem instructa, & edocita per Theo-
logiam nostri Aquinatis vouit, & iurauit defendere Conceptionem puram, & concludit
Catherinus, omnes Sanctos stare pro Conceptione, qui proponit duo miracula Concep-
tionis & pro se, & pro Senensibus, & ego imitèra legi in alijs. Et Magister Medina
Primarius Salmaticensis interpres idem sentit, ex quo Ecclesia infuitam Festam Concep-
tionis.

Habemus etiam nostros Generales Dominicanos instructores Conceptionis, & defen-
sores Conceptionis puræ, videlicet, Herbæum Natalem, Ioannem de Phenario, Albertum
de las Casas, Franciscum Romeo, Seraphinum Caualli, Hyppolitum Mariam Becharia; &
iam memoratum Hieronymum Xauierre, & Ioannem Baptistam de Marinis, de presenti
gubernantem, qui impressit Breuiarium, & apposuit vltra festum principale Conceptionis;
ex indultis Apostolicis pro nostro Ordine, secundum antiquam consuetudinem Religio-
nis nostræ, secundum intentionem, & dispositionem Sedis Apostolicæ: vt pote circa primam
instantis infusionis anime; & Antonius Ioannes de Centellas Locumtenens Camere Ve-
stræ Maiestatis in hoc Regno Neapolitano certificauit mihi se vidisse copiam eiusdem
Epistole eiusdem Generalis transmissæ ad Prouincias Regnorum Hispaniarum, in qua exor-
tatur omnes Dominicanos, vt assentiant, & consentiant cum Populo Christiano Predicā-
tes; & sublimantes Conceptionem puram: Quomodo ergo Magister Complensis pro-
dit

ceptione secundum omnia enumerata, & disposita per Sedem Apostolicam; & hæc omnia sunt aliena ab infectione Beatæ Virginis; Ergo Ordo Prædicatorum per modum ordinis imperat, instruit, determinat suos subditos ad sentiendum, & docendum Conceptionem dispositam ab Ecclesia primæ instanti, cum omnia pertinent per modum viæ, & perfectionis ad salutem animarum.

Secundus locus nostri Ordinis; & doctrinarum Constitutionum in ipsis adducitur Capitulum Generale Romæ 1569. *Ubi dicitur, si de præcipuis sub patâ priuationis cuiusque gradus, ultra panem à Iuro Statuas, ne quis Magister Regens, aut Doctor, aut quicunque alius Ordinis nostri audeat offerere, vel defendere publicè, siue privatim ullum articulum pugnantem cum assercionibus ad bonos mores pertinentibus, quod fuit confirmatum Romæ 1571. Barzinonæ 1574.* & in eisdem Constitutionibus habetur; *Prohibemus Fratres omnes recitare, aut confirmare aliquam singulari opinionem, in his, quæ ad bonos mores pertinere noscuntur, nisi reprobata; ac statim eisdem respondendo: Sic dispositum est in Capitulis Generalibus, in iuris Ordinis ibi celebratis. Adde sic argumentor. Diffinitum est per Ecclesiam Catholicam Conceptionem puram de primo instanti pertinere, & conducere ad bonos mores grauissimè de causis præcipue, cum sub isto titulo primi instantis imputantur: sit Religio infœcunda, & accepta per Ecclesiam Romanam, ergo Ordo Prædicatorum per modum Ordinis ad instanti, instruit, & imperat sentiendam Conceptionem puram, & docendam, & suadendam fidelibus, & infœctionem excludendam. Sepimus locus nostri Ordinis est in prologo constitutionum nûm. 2. ubi sic habetur, *Vnum ex tribus quæ impediunt salutem animarum, est nimia austeritas in Concessibus, & opinionibus: Terrentur enim homines ex hoc instantum, ut salutem propriam negligunt. Ne vigilar salus animarum impediatur, studendum est, ut in his, quæ sunt reprobata, subleu, & amicitia, les nos dominibus reddamus; ac humaniter ac benigne cum eis conuerseremur.* Sic Ordo Prædicatorum, quæ dispositio Sanctissima, cum alijs propositis fundatur litteraliter in Sacra Scriptura, in quâ Spiritus Sanctus ad prouerbios decimo octauo in capite sic firmat. *Vir amabilis ad Societatem magis amicus erit quam Frater.* Sic Deus. Ex quibus sic argumentor. Sed pura Conceptio Beatæ Mariæ Virginis de primo instanti non solum non est mala, nec que est reprehensibilis, sed est laudabilis, commendabilis, venerabilis, licita, sancta, & per cultum solemnem fidelibus præposita, & sic iusta, & imperata adhuc cum censuris, & sic est decreta per Sedem Apostolicam: Ergo Sacri Ordo Prædicatorum per modum Ordinis, non solum consulat, sed etiam imperat nos sentire, defendere, communicare, & docere debere puritatem primi instantis, videat modo Vestra Maiestas Catholica, quomodo Doctor Complutensis se opponit nostro Ordini per modum ordinis, & quod in expositis ab ipso, ipse est extra Ordinem, & Vestras Maiestas Vra Regio Decreto intra Ordinem, totus Dominicanus existens, tanquam Patronus, & Protector eiusdem Ordinis.*

Sed quia dictus Oppositor, de nostro Ordine, se potest appellare ad Sanctum Thomam, propono Mactari Vestræ Catholicæ omnia proposita ex nostro Ordine, desumpta esse ab Angelico Doctore; & ita Regium Decretum non solum erit Dominicanum, sed Thomistum; Et noster Venerabilis Rex Philippus erit legitimus Thomista defendens Conceptionem. Probatum intentum, quia Diuus Thomas primæ ad Corinthios capite decimo Lectione septimasque nos instruit. *Belix cuius conuersatio amabilis, operatio utilis, intentio salubris; ecce optimus modus placendi hominibus, si omnium utilitate, non priuatum commodum procuretur.* Hæc Sanctus Thomas; sed conuersatio Conceptionis est amabilis apud proximos, & operatio eius est utilis ad omnes, & sic placemus hominibus, nihil istorum reperitur in infectione; ergo Sanctus Thomas itat pro vtilibus pure Conceptionis. Confirmemus ista per Sacram Scripturam ad Ephesios quarto asserentem; *omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed si quis bonus ad adificationem fidei,*

et de gratiam audientibus, nolite consentire Spiritum Sanctum Dei; In quo loco Sanctus
 Thomas sic dicitur, *unde gratiam audientibus, scilicet, si talis bonus sermo sit probatus, vel
 talis sermo est confertus, quia fraguen sermo ex sermone, & per virtutem boni sermonis
 audient, compantur, disponunt ad gratiam;* Hæc Sanctus Thomas; sed loquela Conceptionis
 pura, est bonus sermo, & probatus, & approbatus, & est conferens ad vitam spiritua-
 lem, & utilis, & in loquela edificantur fideles; & disponuntur ad gratiam, & loquela infec-
 tionis est mala, nec probata, nec approbata, immo prohibita, & caret circumstantijs præ-
 dictis Sanctis, & insufficientis, ergo Sanctus Thomas contra Spiritum Sanctum Thomam
 dicitur, qui docet nos, non aliam contrarium per sermonem inutilem, non edifican-
 tem, & fidelibus non gratum, sibi consulat Doctor Complutensis in hæc parte; Insuper
 Spiritus Sanctus, primo ad Corinthios capite decimo quarto sic nos benignat; *Sicut vos
 quoniam emulatores estis spirituum ad adificationem Ecclesiæ quærite ut abundetis;* Vbi San-
 ctus Thomas; *Idem dicitur in proverbijs, in abundantia iustitiæ virtus maxima est, quæ qui-
 dem iustitia est, edificare alios;* hæc Sanctus Thomas, sed pura conceptio edificat, & abun-
 dat, & infectio originalis non edificat, sed scandalizat, ergo Sanctus Thomas alienus est
 ab infectione, & propius in Conceptionem, & si non queramus Conceptionem pu-
 ram, & in ea abundemus, nec edificabimus, nec erimus emulatores spirituum, non sic
 Princeps noster ex Philippius, sed in omni emulato Catholicæ circa spiritualia bo-
 na, & abundantia Conceptionis; Paterca ipse Deus sic nos exhortatur in apostola ad Ro-
 manos cap. 15. *Vnusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad adificationem, et
 in Christus non subiacet;* Vbi Sanctus Thomas, *idem, debet condescendere proximo in
 his quæ placeant, non tamen in his, quæ mala sunt, sed ad honorem Dei & utilitatem pro-
 ximorum;* ad adificationem, id est propter hoc; quod aliorum voluntati condescendentes ipsi
 edificentur, & quæ adificationis sunt in vicem custodiamus; hæc Sanctus Thomas; & omnia
 consona, affinitas, & conuenientia; Conceptioni, quæ placet hominibus, & edificat, &
 cum illa debemus condescendere ad fideles; Et omnia prædicta per Sanctum Thomam
 consona infectioni, & aliena ab infectione; Videtur etiam, Modestas Catholicæ, quomodo
 memoratis, oppositæ consonat Sancto Thomæ, & resistit in omnibus Sancto Thomæ.
 Deinde contra Oppositorem de nouo sic argumentor: Sanctissimus Alexander resolu-
 uit Concilium Tridentinum stare pro Conceptione pura de primo instanti; Videamus
 modo: dispositionem nostri Ordinis circa sequelam Tridentini; Nostra igitur Religio
 in suis Constitutionibus de Capitulo Generali Romæ celebrato anno 1569; Sic ait:
*Seriuè præcipimus sub pena priuationis cuiuscunque gradus, vltra penas à iure taxatas, ne
 quis Magister, Regens, aut Lector, aut quis alius Ordinis nostri audeat asserere, vel defen-
 dere publice, siue priuatim: vllum articulum pugnantem cum Decretis Sacri Concilij Tridentini,
 & in professione Fidei, quam faciunt Prælati, Magistri, Præsentati, & Lectores nostri Ordinis,
 ita dicunt. Omnia, & singula, quæ de peccato Originali in Sacrosancta Tridentina
 Synodo diffusita, & declarata fuerunt amplector, & recipio, simulque contraria omnia reij-
 cio; & Deo adiuvante, ista disposita retinere, & confiteri, atque à meis subditis, seu illis, quo-
 rum cura ad me in munere meo expectabit teneri, doceri, & predicari, quantum in me erit,
 curaturum ego idem spondeo, voveo, ac iuro, sic me Deus adiuuet, & hac Sancta Dei Euan-
 gelia. Modo sic arguo; Sanctissimus Pontifex Alexander decreuit Tridentinum stare pro
 Conceptione de primo instanti, Ordo Prædicatorum subicit me Tridentinum, ergo subij-
 cit me Conceptioni; Secunda Tridentinum nos omnes subiecit infectioni, ergo noster
 Ordo sentit omnes infectioni subiectos; Tertio Tridentinum excludit à suo Decreto in-
 cludente infectionem culpæ originalis ipsam. Deiparam, ergo & noster Ordo excludit
 Deiparam ab ipso Decreto cludente infectionem; Quarto Tridentinum pro istis Decre-
 tis vidit scripturam, & Sanctos Patres, & Doctores Ecclesiæ, & Sanctum Thomam, & in-
 uenit illos pro infectione nostra abundantes, & efficaces, & insufficientes, & inefficaces*

pro Deipara, vt constat ex illis verbis, *Nati esse sup intentionis et impubere Begam. Virgine*: ergo & noster Ordo sic sentit, Sanctos, & Sanctos per in iustificantes, & ineffi-
 caces esse pro Deipara Sanctissima: quam considerationem ponderans Summus noster
 Pontifex Alexander, se subscribit Tridentino, cuius de eius Scripturas, & Sanctos appro-
 priados pura Conceptionis; ergo sic se subscribit etiam nostra Religio Sanctissima Alexan-
 dro genula Tridentini, & genula Sedis Apostolicæ: Et consideratione dignissimum est,
 quod dum Ordo Prædicatorum pro hoc puncto Nos reducit ad Tridentinum, Nos redit
 quod simul ad Diuum Thomam, quia se explicans, iudicatos pro Conceptione ad Pado-
 rianum securi eritis de Tridentino conuolens. Sanctum Thomam, quia constrictio loquitur
 consequenter, & est dicere resoluta in Tridentino pro concceptione, resoluta a Sancto
 Thoma per suam Doctrinam, quia Sanctus Thomas scilicet demonstratus per Concilium
 pro Ecclesia, & probatur singulariter discipulus iste cum ad hoc Breuiario de Decreto
 nostri Sanctissimi Pontificis Pii Quinti iudicentia. *Factum est Deiparæ in Dei pro nobis
 us Angelicus Doctores, & certate Doctores, quæ Apostolicam Ecclesiam, in finibus
 confusatis erroribus, illud erant ea temporibus, quo Cæle Ribus. Quibus ad scriptas sine, mot-
 taque deinceps exurgunt hereses confusæ, & conuicta disparescent, quod & acta, & li-
 quida nuper in Sacris Tridentini Concilij, decretis apparuit, sic Summus Pontifex*. Ergo
 disposita per Tridentinum circa peccatum Originale ex Pio Quinto sum depropterea
 Sancto Thoma. Ergo sicut Tridentinum ratio, & authoritas est pro Conceptione
 Deiparæ, similiter Sanctus Thomas, & hoc ex Pontifice Pio, & ex nostris legibus.

Nec potest negari Rex Prudentissimus, quod cum in Concilio Tridentino sint tot su-
 blimita pro pura Conceptione, securos nos dicit Religio nostra anilla sublimia, & meo
 videri aliquales plura probabilia ex vi Ecclesiæ, quia ex hoc est resolutoria senten-
 tia, & vcluti certa, quam non potius diffinitoria, & postea Sanctissimus noster Alex-
 ander se elouat supra Tridentinum, & quod Tridentinum non prohibet expresse, sed
 ad iuuuam virtualiter, & implicite scripturam, & Sanctos prædicabiles pro infectione
 Beatæ Mariæ Virginis, & Beatissimus Alexander hoc expresse prohibet, & sane hinc dubio
 virtualiter prohibet Tridentinum; Quis enim ponderatis allegaris videns, quod Triden-
 tinum non inuenit efficaciter inclusam Deiparam in scripturis, et Sanctis, audeat dicere,
 ego sentio oppositum, et iudico esse inclusam, certe ego non auderem, nec audeo, nec au-
 deret noster Ordo, sed circa Conceptionem Deiparæ, sicut, et circa alia, omnes Nos in-
 struendos vult per Tridentinum, et Ecclesiam: Et ideo pro doctrinis, ipse Angelicus Tho-
 mas etiam Nos ducit ad Ecclesiam in cuius nomine loquens de Ecclesia, in sensu litterali
 vult verbis Spiritus Sancti Ecclesiastici 11. Sic cum Ecclesia loquitur, et omnes fideles
 instruente pro Conceptione, et pro alijs; *appropriatæ ad me indolis, & congregat vos in
 domum discipulis, quid adhuc retar datus aperus os meum, & loquutus sum* (in Sixto, Triden-
 tino, Pio, Paulo, Gregorio, Alexandro) *collum vestrum subsiste iugo, & suscipiat anima
 vestra disciplinam, in proximo est enim tranire eam, letetur anima vestra in misericordia
 eius* (præteruam inquam Deiparam) *& non confundemini in laude ipsius, operamini opus
 vestrum ante tempus, scilicet diffinitionis, & dabit vobis mercedem vestram in tempore suo*;
 Sic Deus, et sic Thomas super symbolum Fidei, et sic ego: Sentio ergo resolutorie Catho-
 licissime Rex, quod pura Conceptio de primo instanti potius titulanda est Reclitio
 Ecclesiæ, sensus Ecclesiæ, quam opinio Ecclesiæ; Videat iam Regia Vestra Maiestas quo-
 modo Sacer Ordo Prædicatorum in se, & in suis, determinat obsequiat Deiparam purâ,
 obsequiat Sedem Apoitolicam, obsequiat Ecclesiam Romanam, obsequiat Breuia Ponti-
 ficia, et obsequiat tē Nostrum Regem Philippum, Conceptionis puræ Ildephonsium
 Primum, per quem viuit, et regnat Conceptio immaculata in sæcula sæculorum, Amen.
 Et Sanctus Bonauentura, Ecclesiæ Doctor itat pro Conceptione pura; quidquid recla-
 mer Oppositor Complutensis, vidi enim Sanctum Bouenturam pro nobis, & ipse Doctor
 Complutensis etiam vidi.

Quintus excessus eiusdem Oppositoris est, proderé Sanctum Thomam Aquinatem perpetuum Oppositorem puræ Conceptionis de primo instanti, & quod fecerit, & cognoscit totus Mundus, (sed Mundus cum non cognovit) quæ oppositio, inualida manet abundantissime ex dictis, sed procedamus vterius contra illam; itaque supponit Divinum Thomam oppositorem, sed non probat: sicuti neque alia à se deducta tantum ergo supponit, volens in hoc intelligere, quod suum proponere est, sicut velle Divinum, quod ex Sancto Thoma in materia de voluntate Dei est causa rerum; supponit ergo probandum, & quam falsa sic eius suppositio, Rex Prudentissime, demonstratum est in hac mea defensione, cum viderimus iam innumeras doctrinas Angelicas, Thomistas, certas, demonstratias in obsequium Conceptionis Beatæ Virginis, & quamplures asselas Dominicos cum Sancto Thoma, & ex Sancto Thoma defensores puritatis nostræ addiscendum, & Theologandum pro mysterio Conceptionis de primo instanti: nihilominus tamen aliqua proponemus veridica, & secuta, vt confirmetur iam demonstrata. Et vt legitime arguemur consulamus iterum, atque iterum Nostrium Oraculum Sanctissimum Alexandrum, in suo Breui Pontificio resoluente Conceptionem puram de primo instanti esse consuetam in Ecclesia Dei sine inerratione, ex quo incepti colli, & venerari, & nunquam nomine suo proprio immutato; Sic Summus Pontifex; Videamus modo qualiter se habeat Sanctus Thomas in consuetis ab Ecclesia; In quodlibeto enim secundo, articulo septimo sic ait; *maximam auctoritatem habet Ecclesia consuetudo, qua semper est in omnibus emulanda, quia et ipsa doctrina Catholicorum, ab Ecclesia auctoritatem habet; unde magis hlandum est. Consuetudini Ecclesia, quam vel auctoritati Augustini, vel Hieronymi, vel cuiusunque Doctoris, sic expresse Sanctus Thomas; & idem docet in secunda secunda questione decima articulo duodecimo.* Sic igitur arguo ex Sæcto Thoma. Sanctus Thomas est expressus pro consuetudine Ecclesiæ, & ita expressus quod semper est talis: quia docet quod Ecclesiæ consuetudo semper, & in omnibus est emulanda, ergo Sanctus Thomas non est opinatiuus, sed demonstratiuus pro pura Conceptione consuetata, cum Ecclesia sit demonstratiua pro eadem puritate consuetata: confirmatur ex nostro Seraphino iam memorato in tertia parte Sancti Thomæ questione 27. articulo secundo, ubi ait quod *nullus Catholicorum Doctorum contra leges Ecclesiæ suam sententiam defendit, nec unquam defendere voluit; Quin immo in suis dictis Ecclesiæ, seu regulam veritatis proposuerunt, & suam doctrinam, salua semper auctoritate Ecclesiæ intelligi voluerunt, vt videre est in Decretalibus 24. q. c. quoties, & ex secunda secunda Sancti Thomæ questione undecima articulo secundo ad tertium.* Quid quod puritas Conceptionis non solum est consuetata, sed supra consuetudinem est instituta iudicè, & solemniter, & habet cultum publicum, uniformem, regularem, & vniuersalem, non interruptum: ergo si solum supra consuetata Aquinas est rotus, supra maiora totus, & totaliter, nec diuisus.

Declaremus ipsum Sanctum Thomam: vel doctrina Angelici Doctoris repudiat conceptionem puram de primo instanti consuetam, & institutam, & sua Breuia Apostolica in hac parte, vel approbat & admittit; si hoc secundum, ergo Sanctus Thomas est pro Conceptione ex se ipso, & ex Beatissimo Alexandro, ratione institutionis, & consuetudinis declarata; Si primum ergo Sanctus Thomas ex iplo Sancto Thoma non est audiendus; Si Augustinus repudiat consuetudinem, Augustinus non est audiendus, ex Sancto Thoma, nec Hieronymus, nec quilibet alius Doctor, ergo nec Aquinas, si in eadem lineæ Sacri enim Doctores habent auctoritatem in Doctrinis ex Sancto Thoma, ab ipsa Ecclesia, ergo solum admittendi sunt, vt subsunt, & subordinantur Ecclesiæ, non præter Ecclesiæ non contra Ecclesiæ; Et epylogus est; Sanctus Thomas negat Sanctos Patres pro consuetudine Ecclesiæ, & ait quod consuetudo præseruit omnibus Sanctis, sed Ecclesiæ in Sanctissimo Pontifice Alexandro se declarat pro consuetudine Conceptionis: ergo Sanctus Thomas pro Conceptione, & ita Summus Pontifex Alexander appropriat sibi ipsum Sanctum Thomam, & declarat Sanctum Thomam pro Conceptione, quia Sanctus

Thomas non se negat pro consuetudine, quia semper fuit consuetudinis, & ad intelligendum Sanctum Thomam; debemus recurrere ad humanum Pontificem Alexandrum, non ad Oppositorem, sicut & ad intelligendum alios Sanctos Patres ex nostro gratissimos, & doctissimos Viro Grauna, Doctore Dogmatico istius seculi, ut videre est in libro meo, ubi ad argumenta Erasmi Hæretici contra puram Conceptionem, & Sanctos Patres Respondeo abundantissimè cum dicto Magistro Grauna venerans Sanctos Patres, & saluans Conceptionem puram; ibique docet memoratus Doctor, quod ad Ecclesiam Romanam pertinet declarare in Doctrina sensum Sancti Thomæ, & Patrum Ecclesiæ, quamvis hæc sit gratia Sancti Thomæ, quod tam expressus est pro Ecclesia obsequiante Conceptioni, & ante ipsam Ecclesiam declarantem, quod non egeat declaratione.

Illustremus, Catholice Monarchæ, consuetudinem, & institutionem Conceptionis puræ planè Thomistam; & de Iure Dominicanam ultra prædicta peculiari doctrina salutiferâ nostræ sacræ Religionis, quæ instruens nos omnes ad munus nostri instituti, scilicet, ad salutem animarum, & prædicationem verbi Dei; loquens nostrarum Ordo de Officio Prædicatoris cap. 46. sic decernit: *magis ille semper studeat prædicare, per quem magis videatur posse fructificare, nec fructificat, nec edificat, nec est acceptabilis, neque accedit ad horas canonicas, neque ad sacrificium Missæ, neque habet cultum, nec institutionem, & omnia prædicta abundant in Conceptione pura, quæ mirabiliter fructificat, & hoc per instinctum Spiritus Sancti, & ex ordine Sedis Apostolicæ ut videmus, & videbimus, & in hoc sensu sic decernit Summus Pontifex Alexander: ergo in ista oratione, tam nobis sacrificata, & Deiparæ honorifica imperatritè, & non fassuè; nec liberè remittit Dominicanos, & ipsi Oppositorem Religio nostræ, & ad puritatem de primo instanti frugiferam, vitalem, & salutarem; Nemini ergo decimus ullam offensioem, ut non vituperetur ministerium nostrum, in salute animarum, & in progressu virtutum, cum de Sanctissimo nostro Patriarcha legamus, & de illo præconizet Ecclesia tantum elogium, quod dicat salutis animarum sitientissimus; Beati igitur erunt qui esuriunt, & sitiant Iustitiam puritatis Conceptionis, & institutæ pro se, & pro aliis, & alias ut dictum est. Conceptio pura non est mala, neque reprehensibilis, sed commendabilis, neque est contra Deum, sed iuxta Deum; & Petrum, & Summum Pontificem Alexandrum, & in se bona, licita, venerata, vniuersis; & omnia ista iuridica, & solemnia, & sic disposita, & resoluta in iudicio contradictorio; ergo Ordo Prædicatorum ex vi præsentis resolutionis determinatè nos ducit in puram Conceptionem de primo instanti.*

Coronemus, & corroboremus, Maiestas Cæsarea, prædictam dispositionem Dominicanam ex doctrina Angelici Doctoris Sancti Thomæ, ut Oppositor habeat duos testes contentes contra se; Diuus enim Thomas in quodlibeto tertio articulo 10. sic docet: *Qui enim assensit opinioni alicuius Magistri contra id, quod publicè tenetur, secundum Ecclesiæ auctoritatem non potest ab erroris vitio excusari*, sic Sanctus Thomas; sed ex auctoritate Ecclesiæ publicè tenetur, & colitur Conceptio pura de primo instanti, ergo ex Sancto Thomæ, qui non assensit Conceptioni puræ, à vitio non excusatur, & hoc legitime inferitur ex vi præsentis doctrinæ Sancti Thomæ: Vbi debemus considerare, non dicere Sanctum Thomam esse vitium erroris, sentire contra id, quod publicè diffinitur ab Ecclesia, sic enim esset aliquis Hæreticus formalis, & expressus, sed admittit Sanctus Thomas vitium erroris in sentire contra id, quod publicè tenetur secundum Ecclesiæ auctoritatem; Loquitur ergo Sanctus Thomas in præfenti de vitio erroris circa tenere, & non se intro-mittit circa definire: Quod autem publicè teneatur in Ecclesia, & ex Ecclesia Conceptio pura, patet demonstratiuè, & experientia, institutione, cultu, veneratione, & ex Breuius Apostolicis, & resolutiue, & definitiue ex Sanctissimo Alexandro: talem notam erroris oppono referens Sanctum Thomam, & ex auctoritate, & Doctrina ipsius Sancti Thomæ, ut sic ex vi meritum, vel potius demeritum non assentientis doctrinæ, quæ

publicè, & communiter tenetur secundum Ecclesiæ autoritatem, scilicet, si non dicitur, & nisi
 re ab extrinseco potest impediri ab ipsa Ecclesiâ, usque ad tempus præscriptum à Decretis
 rationibus sibi benevisis, & ita quasi doctrinaliter, & obiectivè me subscribo cum Sancto
 Thoma, ut Ecclesiâ subiecto extrinsece verè me subscribo cum Ecclesiâ; Et si interrogatus
 cui me magis, vel potius subscribo, Respondes: quod & si in minimo Sanctus Thomas
 dissentiat ab Ecclesiâ, subscribo me Ecclesiâ, sed tamen ex vi termini illogice alius est
 in aliis. Quæ omnia saluari possunt cum aliquali defectu in non assentire puritati, com-
 obijci, & siue ex vna parte, siue ex alia Ecclesiâ me subscribo; & pro Anglico Doctore
 adhuc sic discuto circa præsentem materiam; Pontifex enim prohibet censuram hæreticam,
 & mortalem pro sentire infectionem, sed ex hoc (salvo meliori Iudicio, vel saluta-
 resolutione Sedis Apostolicæ,) non apparet, quod Ecclesiâ Romana prohibeat non esse defec-
 tuosum non assentire Doctrinæ, quæ publicè tenetur, & colitur, cum maxima solemnita-
 tate, secundum autoritatem eiusdem Romanæ Ecclesiæ, & meo videri; ad hoc tendit sub-
 tilitate Doctrina Sancti Thomæ semper propensi pro Ecclesiâ, & etiam nostra Religio, ex
 allegatis: Quæ omnia saluari possunt cum aliquali defectu in non assentire puritati, com-
 feruando integram prohibitionem Ecclesiæ circa Hæreticam, & mortalitèr peccare: Nec
 possum in intelligere Sanctissimum Alexandrum, & Breuia Apostolica eximere ab aliqua
 nota culpabilitatis illos, qui ex vi suæ professionis, & ex imperio suarum legum tenentur
 assentire doctrinis puræ Conceptionis expositis, & declaratis eo ve maxime quando tales
 leges sunt obsequiosæ, & conformes dispositis ab Ecclesiâ, nec valet fuga quod habent li-
 bertatem sentiendi ex Pontifice, quia hæc libertas, est iuxta sua instituta, & melioris con-
 ditionis esset, & maioris perfectionis non ut talis libertate, secundum dicta usque in
 præsens, & ego habeo libertatem sentiendi, & prædicandi Puritatem sicut & alii ab Ec-
 clesiâ Romana, & ut Dominicanus constingor ad idem professionem meam, ut vidimus, &
 ultra illi memoratus Comes habebat breue particulare Alexandrinum, ut possem ora-
 re de Conceptione in sua octava celebrata Neapoli anno 1662. & prohiberi summi ab in-
 feriori Papæ, & valde inferri, scilicet a Fr. Ambrosio à Rilza Vicario Generali vnius parue
 Congregationis vulgo dictæ, *della Santità*, inferiore, inquam, Ecclesiæ Romanæ, nec se-
 quente in facto nostras leges: eo vel nitentè quod inter Fratres sui Conuentus Sancti
 Spiritus erat loquela vulgaris, quod quilibet eorum pro vna disciplina aucta libentissime præ-
 dicaret Conceptionem puram, hæc autem pro fuga proposita, & sic refero, & hoc ad huc
 ex illa, quia de illienis nunquam arguo, & dictam fugam existimo illicitam ex vi
 nostrarum legum. Quam formidatam semper iudico sequibilem, & sequendam, & pro
 nunc censeo dictum Oppositorem omnibus nostras leges, & Sanctum Thomam Aquina-
 rem, saluam animarum, & vtilitatem spiritualem proximorum, et fideliū.

Sed in oppositum suffragan, Catholicæ Monarcha, contra nos ex ipso Alexandro, per
 illum terminum, *veritas*, positum in Breui ipsius Alexandri, ac censurentur Hæretici,
 neque mortalitèr peccare sentientes infectionem Deiparam, hæc est summa sui Refugij, &
 vnica, & minima, & fortè tunc refugium his nostris temporibus parè negritiūm,
 sine aliquo positio influxu Sedis Apostolicæ, circa infectionem; sed tamen hæc eualo
 iam manet annullata ex immediatè propositis, & ex omnibus dictis antecedenter, & am-
 plius contra illam sic infurgo; Datur libertas sentiendi infectionem speculatiuè tantum,
 tractata, datur libertas speculatiua tantum, & practica, & practicable, nego. Hæc enim li-
 bertas (vel ut melius loquar) necessitas est pro pura Conceptione, & hoc adhuc secundum
 ipsam Oppositorem adnitentem probabiliorem Conceptionem puram, quare ergo pro
 minima libertate, & veluti negatiua erimus tenaces, & pro maiori positua, Catholica,
 Vniuersali, Dominicana, & Thomistica, nec adhuc sumus remissi, sed restitores, ne di-
 cam iniuriatores? tolerabile malum, si malum; Si ipse Oppositor ex ipsomet sequeretur in-
 fectionem suam, sed ad hoc se suffragare ex nostro Ordine, & ex Sancto Thoma, aliqualè
 grauamen apparet fac re tanta. Nimirum societas contradictionis. Alexander enim
 Pon-

Pontifex contradictores Conceptionis puræ, & frustratores Breuium eiusdem exponit in multis Rebelles, pertinaces, & inobedientes Ecclesiæ Romane, & vtiam illos exprimeret, vt Iudus non iudicaret Ordinem nostrum per modum ordinis, & nos omnes comprehensos in tor indirectis obliquitatibus; Et in non bene actis, quasi benedicere Religionem Prædicatorum, & Angelicum Doctorem, videtur sapere iniuriosum quid, hoc timebat patientissimos, ideoque sapientissimus Rex Orientalis Iob de filiis suis, & surgens diuiculo offerebat Holocausta pro singulis; & dicebat, nec forte peccauerim Filij mei, & benedixerim Deo in cordibus suis, sic faciebat Iob cunctis diebus; Sic Deus, sic Iob. Non vtique cruciatur Iob de defectibus filiorum, vt cumque, quia manebat recursus ad misericordiam Dei cogita culpa, sed filios suos deficere, & cum benedicere quasi se sumagan-tes: ex Deo, hoc timebat Sanctus Iob, & Holocaustis matutinis præueniebat Deum, vt illa non permitteret; Sentiat Oppositor, Catholica Maiestas, quicquid veit de infectione, sed offeratur Holocaustum, vt si deficiens non benedicat Sanctum Thomam, nec Ordinem nostrum, neque ab illis suffragium petat, aut habere simulat, & affirmet, & certè taliter operari esset materia doloris; sicut & est amaritudinis; iniustum certè apparet Sacram nostram Religionem per modum ordinis, & Sanctum Thomam Aquinatem, & omnes nos in vniuersum discordare a fidelibus, a sine Breuium Apostolicorum, & ab omnibus Religionibus, cum concordia in præsentia materia sit facilis, meritoria, fugifera, & utilis ex Diuo Thoma, ex nostro Ordine, vt visum est.

Tertio sic argumentor Sanctus Thomas, & nostra Religio, nos ducunt ad maiorem conformitatem cum Ecclesia, sed libertas speculatiua, & practica, vt à notorio patet, est conformior cum Ecclesia, quam libertas opposita negatiua, minima, & veluti purè speculatiua; ergo ex vi Doctoris Angelici, & nostri Ordinis gaudere debemus nobiliori libertate, maiori, & perfectiori, qualis reperitur in sequela speculatiua, & practica Conceptionis puræ: & est toto Cælo errare, dicere, quod solum est admittendum definitam ab Ecclesia tamquam de fide. Sic enim pauca de Sancto Thoma admitterentur, & nihilominus tamen admittuntur, & publicantur: & iuste quidem, quia per Ecclesiam approbata, vt auctant, & doceantur: ex approbatione enim Ecclesiæ de Iure sequitur cursus, & instructio, seu sequitur curere, & docere; sed pura Conceptio de primo instanti habet maiorem approbationem, & sublimiora indulta, quam Doctrina Sancti Thomæ, quare ergo admittit omnia de Sancto Thoma interius, & exterius, & a ipsa Ecclesia nihil admittit pro pura Conceptione, eo vel maxime quod Sanctus Thomas de suis Doctrinis non se approbat, nec se commendat; commendat vere, & approbat omnia, quæ originantur ab Ecclesia. Modò sic argumentor. Tam potens est Ecclesia apud Oppositorem pro omnibus contentis in Sancto Thoma? & tam infirma, & imbecillus, & veluti impotens est Ecclesia apud ipsum pro tanta Regina? Sanctissimus Alexander est Pontifex Magnus pro beneficijs ipsius Oppositoris? Et Alexander nec Pontifex nec Doctor pro Conceptione pura Beatæ Virginis? Et quare vouentur minora, si vouentur, et maiora non vouentur, sed repudiantur? et contradicuntur? In minima Beatissimi Alexandri pro infectione tam propendunt, et in maiora eiusdè Beatissimi Alexandriciora Cælorum Reginam tam remissius? Et vtiuam remissus, et non Oppositor. Alexander, Alexander, ex ipso contra Deiparam, et Alexander, non Alexander in obsequium Deiparæ? quando Vniuersalis Ecclesia, et tota Christianitas, ac Vestra Catholica Maiestas acclamat Alexandrum, esse Alexandrum pro tanta Domina?

Sed qui oppositor semper repropria ad suum vetatus, pro libertate sentiendi, veluti à priori, sic argo contra illum, habet libertatem sentiendi infectionem modis explicatis concedo, habet libertatem non adificandi, nego. Immo habet necessitatem edificandi; habet libertatem disputandi, loquendi; & proponendi infectionem, nego. Immo habet necessitatem tacendi; habet libertatem negandi Conceptionem de primo instanti esse institutam horas Conceptionis, sacrificium Missæ, & priuandi se ex vi Ecclesiæ, & ex vi No-

sui Ordinis, & Sancti Thomae, fructibus spiritalibus proprijs, & alienis, minime, sed
 habet necessitatem, & ex vi sui instituti ambendi tot, & tanta spiritus alia bona; habet
 libertatem non sequendi suam professionem in imperatis, in consilijs adductis tam ex-
 pressis in nostris legibus pro doctrinis acquirendis, & communicandis, minime, sed ad
 haec habet necessitatem; Habet libertatem dicendi Sanctum Thomam Doctorem Ecclē-
 siæ laureatum ab ipsa Ecclesia non sub alterum Ecclesiæ opere, & sermone quoad omnia
 bene visa Ecclesiæ, & approbata ab ea; minime, sed habet necessitatem dicendi, & pu-
 blicandi Sanctum Thomam Doctorem Angelicum in omnibus doctrinis suis, & in his,
 quæ pertinent ad puram Conceptionem semper esse subditum, & subiectum Ecclesiæ; &
 hoc demonstratiuè, non probabiliuè, neque opinatiuè; Habet libertatem sentiendi infe-
 ctionem vt persona particularis transeat; vt persona verò communis, & vt Minister Ec-
 clesiæ, nego habere libertatem pro infectione; Est enim Minister Ecclesiæ, & commu-
 nis persona vt celebrat, & recitat horas Canonicas, & I uangelizat vt conuerfatur cum a-
 fidelibus, & sic semper debet esse pro Conceptione pura, & in nostra regula sic habetur:
Ante omnia fratres Charissimi Diligatur Deus; Deinde Proximus, & ubi proximus fidelis;
 & ubi proximus Decipari si in solemnij Conceptionis non approbamus vitia, & hono-
 rifica ipsis proximis? Charitas enim proximorum ex eadem regula nostra, *communis pro-
 prijs, non propria communibus anteponit,* & consequenter dixit Paulus *omnia mihi licent,*
sed non omnia edificant; nemo quod suum est quærat, sed quoad alterius; scilicet proximi, &
 primæ Corinthiorum XI. *si quis a se uideatur contentiosus esse, nos talem consuetudinem*
non habemus, neque Ecclesia Dei, hoc autem præcipio, non laudans, quod non in melius, sed
in deterius; (hoc est infectionis) *conuenistis, & cap. 14. sic alloquitur oppositorem; quid*
*ergo est fratres cum conuenistis (ad solemniam Conceptionis) unusquisque uestrum (in Pro-
 uincia Castellæ) Psalmum habet, Doctrinam habet, linguam habet, interpretationem habet,*
Apocalypsim habet, & ad quid tanta Apostole Paulus? subdit, Omnia ad edificationem fiant;
Sic Deus, sic Paulus, sic uestra Maiestas, & sic Ego. Quare ergo in sua propria (infectiua)
quati negatiuè libera, & parum positiuè, nec proficua, nec edificantia, nec salutifera;
 Immo in multis nociua tam feruidus, & in necessaria, iusta, honesta, dogmatica, nec re-
 missius? Et si ad utrumque facultas, quamuis inæqualis admittat utrumque. Possumus illi
 opponere, Catholica Maiestas, quod opposuit Sancta Margarita suo Præfidi, sic enim
 refertur in Breuiario Dominicano. *Dixit Prefectus Olivius Sanctæ Margaritæ quid Aul-
 tium, quam ut Deum quis sibi faciat Crucifixum? ad hæc Virgo, Vnde, dis, oro, didicisti Do-
 minum Iesum fuisse Crucifixum? tum Præses, ex libris Christianorum, cui Margaritæ,*
quænam uerecundia est, ut cum in eisdem libris legatur, & pena Christi, & gloria, alterum
credatis, & alterum respnatis? Sic Margarita. Cum ergo in Breuiaris Apostolicis detur
 permisso infectionis ex vna parte, & ex alia gloriosa, & Catholica resolutio puritatis Con-
 ceptionis; modo uestra Maiestas respondere potest cum Sancta Margarita ipsi oppositori.
 Et adhuc quod si, admittat utrumque nec erit perfectus Dominicanus, & legitimus Tho-
 mista, quia vt demonstratum est noster Ordo, & Sanctus Thomas nos inhaerant, & in-
 pellunt in Ecclēsiam, & Conceptionem puram, debet ergo illam admittere, toto conatu,
 vel saltem cum maiori, & si sequatur cum minori suam infectionem quantum sibi licitum
 fuerit ex Ecclētia; Tamen, ex nostro Ordine, & ex Sancto Thoma sequatur puritatem;
 alias ipsi, & suis opponemus cum Sancta Margarita; & ubi est autoritas, vel facultas vt
 alterum admittatis, alterum respnatis?

Suadeo ergo, Rex Clementissimè, nostro Oppositori, vt integrè consideret illum ter-
 minum, vetamus, Sanctissimi Alexandri; talis enim terminus solum cadit, & appellat, vt
 sentientes infectionem Beate Virginis non censurentur hæretici, & peccare mortalitèr;
 & quod maius est in hac consideratione, quod ponderamus rationem ipsius Pontificis,
 quare apposuit illum terminum, vetamus, subdit enim Pontifex, quia hoc, scilicet, esse
 hæreticos, & mortalitèr peccare non est decissum à Sede Apostolica, solum hoc prohibet,

non aliud, & hoc est licitare eos quasi negariū, non possitiū, & inter non esse hæreticos, nec peccare mortaliter, datur medium, videlicet esse imprudentes, vel peccare venialiter, & ex censura, non videtur prohibitum ex vi illius termini vetamus; nec vetamus saluat sentientes infectionem, quod non sint fractores suarum legum; & omissores Doctrinarum si ista eos consulunt, & adducunt ad sequelam Conceptionis puræ, & Ecclesie illam instituit, quanto magis si imperent, in quo saltem erit aliqualis iustitias si non seruentur statuta, & Iura, quæ valde distant à sphaera Conceptionis puræ; Et est maxime præ oculis habendum, Regia Maiestas, quod dum Alexander Pontifex proponit sublimia, & illustria Conceptionis puræ institutæ non ait, vetamus, censurare defensores Conceptionis Virginis, quia hoc non iudicauit necessarium; Ipsa enim natura puritatis institutæ, & veneratæ tam solemniter, de se prohibet censurare sequentes tam celestem Doctrinam; iam verò cum Pars contraria veluti destituta sit tot suffragijs, & encomijs, quibus munita est Deiparæ Conceptio, videbatur ex hoc censurabilis, & censuranda; sed quia hæc non potest fieri sine autoritate Ecclesie; ideo apposuit Summas Pontifex Alexander illam clausulam, vetamus, non ad corroborandam infectionem; sed ad solatium suæ solitudinis, & quod sine ordine non improperebatur; Ex quibus manifestatur quanto affectu debeamus nos omnes esse propensius interius, & exterius erga Conceptionem de primo instanti puram, quia quibus satis ostenditur, quomodo præallegatum memoriale Oppositoris non fundetur in nostro Ordine, neque in Sancto Thoma.

Sed in solatium maius Vestræ Catholicæ Maiestatis, & pro satisfactione scholæ Sancti Thomæ, & Sacri Ordinis Prædicatorum, rursus propono diffinitionem Sanctissimi Alexandri, quod fieri in Ecclesia Dei erectus, & confirmatus Ordo Conceptionis puræ de primo instanti per quatuor vota solemnia; & cum sanctissimis ceremonijs diurnis, & nocturnis protestantibus in professione Conceptionem Immaculatam primi instantis, conremendo Mandum, & omnia sæcularia in exemplum Ecclesie, & totius Christianitatis cum maximo fructu salutis animarum; iste est textus Sedis Apostolicæ in nostro Sanctissimo Alexandro, & taliter est instituta Religio prædicta, vt sit sacra, et sancta, et distincta ab alijs cum innumerabilibus actibus virtutum; Videamus modo an Angelicus Doctor dissonet, vel approbet, et defendat prædictam Religionem sic institutam, et confirmatam per Ecclesiam Romanam, sic nos instruit Opuscolo 19. cap. 4. *Cum aliqua Religio per Sedem Apostolicam instituta est, manifestè se damnabilem ostendit, qui talem Religionem damnare conatur*; Sic Sanctus Thomas. Ergo Angelicus Magister lua doctrina, et auctoritate sequitur, et approbat talem Religionem, Thomistica, ergo, est talis Religio, et noster Magister Nuño Salmaticensis Primarius Professor, grauissimus scholasticus in additionibus ad tertiam partem quæst. 2. artic. 3. difficultate quarta; *Non potest, ait, errare Pontifex in confirmatione Religionis, & si quæ quod est confirmata, noscitur esse bona, ratio est; quia Religiones habent leges ad exemplum totius Ecclesie, ita vt leges omnibus proponantur, ergo sicut non potest errare quando constituit leges ad exemplum totius Ecclesie, ita quando confirmat aliquam Religionem, consequenter confirmat finem intentum ab illa Religione, & leges ab ipso fundatore iam factas, quæ quidem examinantur à Papa, vel ab illis quibus commissum est, & proponuntur Pontifici, & patet quia illo fine, & legitimè componitur Religio, quasi essentialiter, vs distinguatur ab alijs Religionibus, & qui approbat illam Religionem distinctam approbat etiam, & illas leges*, Sic Noster Magister Nuño; et ita Pontifex approbat differentiam constitutam talis Religionis, et vota solemnia, et ceremonias sanctissimas in professione Conceptionis puræ de primo instanti; & sic Sanctus Thomas est tam inuimus Ecclesie Catholicæ, quod declarat damnabilem, qui talem Religionem damnare conatur; Doctrina ergo Dni Thomæ scientifica est pro Religione Conceptionis puræ institutæ alias ipse Angelicus Doctor ex se ipso se damnabilem ostenderet, si non assentiret Conceptioni puræ institutæ, & in Religionem confirmatam euectæ; Ergo Oppositor si discipulus Sancti Thomæ est de Iure, de Iustitia, de necessitate, debet approbare

bare eam Religionem, & suam differentiam constitutam circa vouere solemniter per vota, & per alia Conceptionem Immaculatam de primo instanti, & ex intelligere ipsius Sancti Thomæ debet assentire interius, & exterius Conceptioni puræ, alias quomodo Thomista? Ergo ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota mente Sanctus Thomas est pro Conceptione pura de primo instanti; Et si Sanctus Thomas censuratur damnabilem contradicentem tali Religioni; Quomodo noster Oppositor poterit ex ipso Sancto Thomæ se opponere puræ Conceptioni primi instantis, in Religionem sublimatam per Spiritum Sanctum, & Sedem Apostolicam?

Sed iterum atque iterum, Maiestas Cæsarea, sic argumentor contra eundem Oppositorem; Non est approbata aliqua Religio in Ecclesia Dei ut opposita, & contradictoria Religioni Conceptionis puræ; ergo ex vi dispositionis Ecclesie Sanctus Thomas est pro Conceptione pura, si veropos confirmationem alicuius ordinis, prosequitur noster Nuño iam citatus, datur postea aliqua statuta, in aliqua Religione pro suo Regimine opposita Religioni dicte institute per eadem Apostolicam, hac statuta non habent auctoritatem Apostolicam, & sunt minoris auctoritatis, quam approbata Religio, & semper debes prænare confirmationem Religionis dicte prædictis statutis: Et si, quæ Deus auertat, in aliqua Religione subsistunt statuta opposita confirmationi prædictæ Religionis, censentur opposita Sedi Apostolicæ Romanæ, & sic nequeunt obligare; sic noster Nuño Salmaticensis; Neque in nostro Ordine sunt statuta contra prædictam dispositionem Sædis Apostolicæ confirmantis dictam Religionem, & si essent, annullata sunt; & prosequitur noster Magister Nuño, quod Sanctus Thomas in quolibet docet Ecclesiam non errare in Canonizatione Sanctorum; & rationem assignat idem Nuño pro Sancto Thomæ, & ex Sancto Thomæ in additionibus ad tertiam partem questione 20. articulo 3. difficultate 4. Quia talem Sanctum proponit adorandum Vniuersali Ecclesie, & adorare non Sanctum est intrinsicè malum; Et esset perturbatio in Ecclesia; dñ non possemus esse certi qui sint verè Sancti ut illos adoremus, & Sanctus qui Canonizatur proponitur, ut exemplar, & errare in hoc, esset errare circa mores componendos, & communis Theologorum sententia tenet, quod Papa non potest errare circa mores componendos; Ergo neq; in Canonizatione, & adoratio Sancti est quedam professio Fidei, & insinuat in Concilio Constantinensi sessione octaua, ubi damnatur error Vasileph, eo quod admiserit Benedictum, & Bernardum Canonizatos, sed damnatos, hæc omnia noster Magister Nuño: Mode sic argumentor; sed puritas Conceptionis de primo instanti concludit resolutoriè ad componendos mores, ut visum est, & ut sic conducens, & ut sic pura de primo instanti proponitur Ecclesie Vniuersali, ut sic adoranda, & sic adoratur, & colitur etiam ab ipso Oppositore; Ergo prædicta Doctrina Sancti Thomæ certissima est, & demonstratiua pro immunitate à culpa Originali de primo instanti; & noster doctissimus Syluester vndequeq; benemeritus de Ecclesia Catholica, & splendor totius nostre Religionis Verbo Fides numero 9. docet, secundum Sanctum Thomam Pontifex errare non potest in spectantibus ad bonos mores, quia neque in istis errare potest Ecclesia, sic noster Syluester; Ergo neque errat Ecclesia in proponenda Conceptione pura de primo instanti ad publicum cultum, & adorationem, cum pertineat diffinitiuè ex Pontifice Alexandro ad bonos mores; Et si argumentetur Oppositor, quod oppositum non condemnatur; Respondeo ex iam dictis, & etiam, quod ideo non est de Fide, pura Conceptio, est tamen propter dicta, & allegata, & alleganda de consequentibus, vel de pertinentibus ad Fidem, & semper proponitur modis dictis Ecclesie Vniuersali ad utilitatem spiritualem communem omnium; & ita videtur, quod intra Fidem nihil maius quam Conceptio pura, & nihil minus quam pars opposita; Sic ergo declarata Doctrina Sancti Thomæ ex dictis, & dicendis in hoc memoriali est approbata per Crucifixum Dominum nostrum, per Concilia, per Sædem Apostolicam, per Vniuersitates, per innumeras Religiones, & sic sentitur in nostro Ordine; & sic debet sentiri, & sic etiam approbata per ipsam Deiparam; non vero sic approbata per dictos, ut sapit affectum Oppositoris sapientem infectionem in se.

& ex illa. Et quomodo Christus Dominus approbas doctrinaliter puram Conceptionem, & Dogmaticè institutionem eiusdem Conceptionis approbavit infectionem in Sancto Thomae lenius ergo Sanctissimi Crucifixi est bene scipiffi de me, esse praesentia-
 torè matris meae, sic enim iugessi, Sixto, Tridentino, Pio, Paulo, Gregorio, & Alexandro
 & Ecclesiae Catholicae, quam redemi sanguine meo.
 Sextus excessus Oppositorum est, exponere approbatam Doctrinam Diui Thomae quan-
 tum ad sequelam infectionis, et quod sic vouetur, et conseruatur loquela infectionis, et in-
 structio inter Dominicanos, & quod innumera Religiones sequuntur Doctrinam Sancti
 Thomae; Iste excessus, Catholica Maiesas, satis quasi punitus manet ex propositis, nec
 eget noua satisfactione, aut responsione; & sic Sanctus Thomas semper stetit pro Ec-
 clesiae Christi Domini, et Ecclesiae statim pura Conceptione, ergo et Sanctus Tho-
 mas stetit pro illa, et circa innumera Religiones, dicam vauum verbum; illa
 ex Oppositore sequuntur, in hac materia Sanctum Thomam, sed Religiones sunt pro
 Conceptione, ergo et Sanctus Thomas ex ipso Oppositore est pro Conceptione; Si ve-
 ro in hac materia innumera Religiones non sequuntur Sanctum Thomam ex Opposi-
 tore inficiente Beata Virgine, ergo Oppositor est inconsequens; Quare ergo si San-
 ctus Thomas ex illo est pro infectione, et aliae Religiones sunt pro puritate, adducit ad
 Doctrinam Sancti Thomae sequens Ecclesiam, non si opponatur Ecclesiae adhuc confide-
 rando meram, & puram consuetudinem Ecclesiae, vt vidimus; quid erit si supra consuetu-
 dinem accedat institutio, & solennis cultus Ecclesiae, & Cathalogus Priuilegiorum purae
 Conceptionis in honorem Virginis, in obsequium Dei, & in vitia proximorum? & vouetur
 Doctrina Sancti Thomae, secundum nostras leges, non contra nostras leges, vouetur,
 inquam, vt edificans, vtilis, communis, conuersabilis, vt amicis, fidelibus, & vt
 conformior Ecclesiae sic vouetur, sic iuratur, quia sic, est maius bonum, & melius sua
 posita infectionis, quae nec bonum simpliciter, & absolute loquendo, saltem practice; Et
 si bonum, minimum bonum, vel minus bonum, non ergo obiectum voti, secundum Do-
 ctrinam omnium Theologorum, & patet euidenter, quia melius est in primo instanti
 carere culpa originali, quam carere in secundo instanti; ergo prima instanti potius est
 obiectum voti, quam in secundum; Et adhuc dato, & non concesso, quod admittatur, tale
 votum, est inuaidem, & nullum, & annullatum per Religionem Conceptionis purae in-
 stitutam, & confirmatam per Sedem Apostolicam; Nec nostrae Constitutiones assatae
 dant locum ad tale votum. Immo impediunt ex innumeris iam dictis, & praecipue ex se-
 quela Tridentini, & si vouetur in nostro Ordine Doctrina Sancti Thomae, in hoc vouetur
 pura Conceptio; quia secundum Doctores Nostros, & maiores iam citatos, pura
 Conceptio est sententia Sancti Thomae, vt vidimus, & videbimus, & doctrinae nobis hoc
 declarari iam circa loquelam infectionis inter nos dico, primum, transeat quod conier-
 uetur, sed quid ex hoc, si caetera non sunt paria, sed nostra valde excedentia, & nostra
 loquela puritatis quasi in immensum est melioris conditionis, & alias communis nobis, &
 illis, non sic sua: Dico secundo falsum esse Sanctissimum Alexandrum conseruasse, vel
 concessisse loquelam infectionis; immo sentio prohibuisse, quia expressè confirmat Bul-
 lam Gregorij prohibentis loqui adhuc inter priuata colloquia, & vterius decernit Ale-
 xander, quod contra piam sententiam nullus existat quouis praetextu, seu occasione, nec
 infectionem defendat aliquo modo excogitabili, nec scripto, voce, loquela, concionando,
 tractando, disputando, & si permittit loquelam contra piam sententiam, decernit, quod
 illico respondeatur in suam Conceptionis; nec opposita maneat insoluta, nec satisf-
 facta; nec adhuc vult quod in dubium reuocetur Conceptio pura; & si datur loquela in-
 fectionis, & non reuocatur, iam vertitur in dubium si non responderetur, & manet rob-
 orata infectio, & hoc sub censuris prohibetur; & ex hoc frustrarentur omnia breuia Apostolica,
 & vniuersa Christianitas.

Septimus excelsus Oppositoris est, quod dum proponit, quod nullus inferior ad Papam possit cogere Dominicanos, ut prædicent Conceptionem puram, nec Pontifex talia imperat, & si imperant obediunt, Et ideo iniuste patimur scandala Dominicani, per Defensores Conceptionis puræ, & quod sub prætextu pietatis Ordo Prædicatorum prohibetur, ne fungatur suo instituto prædicatorio, & sic zizania erumpens, Maiestas Catholica, Respondendo: quod summus Pontifex eo ipso, quod instituit festum Conceptionis concedens illi cultum, & venerationem, eo ipso decernit instructionem de huiusmodi ipsis Fidelibus proponendam, quatenus explicent, & declarent Euangelium decantatum in sacrificio Missæ in obsequium solemnatis, & accommodent, & aptent ad intentionem Ecclesiæ pro pura Conceptione, sicut fit in alijs festiuitatibus, & solemnitatibus, & sicut in istis non datur peculiaris dispositio Apostolica pro Dominicanis, neque pro Conceptione est necessaria, sicut non est necessaria pro alijs Ecclesiasticis personis, aut diuersis Religionibus, & patet euidenter, quia de institutione festiuitatis Conceptionis non datur vna institutio pro alijs Dominicanis, & alia institutio pro Dominicanis, sed vna pro omnibus, & ad istum cultum institutum omnes cogit Ecclesiæ, & nullum eximit. Ex suppositis tam certis, & euidentibus sic argumentor. Prædicatio cultus Conceptionis instituta est: de per se consequens ad ipsum cultum, ergo qui imperat cultum, imperat expositionem, propositionem, & prædicationem cultus, & qui nos ex vi nostri instituti sumus Prædicatores, & Coadiutores Episcoporum, magis adstricti sumus, quam alij ad hoc munus exercendum in materia Conceptionis, sicut & in alijs similibus, & si conformamur in maioribus circa cultum, Missam, & horas Canonicas, quare non in minoribus circa prædicationem? qui enim dat formam, dat consequentia ad formam; *Quis nos cogit ad prædicandum Elogia minoris certitudinis nostrorum Sanctorum?* & tamen abundantissime illa proponimus, & prædicamus Fidelibus, & multoties nullus datur influxus Ecclesiæ, quare ergo erga Deiparam, & maiori vinculo adstricti, resistemus? Et valde lamentabile iudico, quod nos debet cogere, & singulariter vim facere, & in inuiduo ipse Pontifex pro honestis, licitis, nobis vtilibus, & Deiparam honorantibus, quasi violentiam debeamus pati, ut illam puram, & sanctam proponamus secundum iura, & dispositiones Ecclesiæ, & certissime sentio, quod est iniuriare Dominicanos vsque ad Coelos producere, quod ad sequelam Ecclesiæ Catholicæ, sufficientia, & efficacia pro omnibus statibus Ecclesiæ sint insufficientia, & inefficacia pro Prædicatoribus; quasi omnes de Ecclesiæ tam secularis, quam Ecclesiastici, tam sapientes quam ignorantes, & etiam infimi de Plebe superent nos, & excedant in promptitudine sequendi Ecclesiæ, & quod inuis est, erga Deiparam quasi omnes sint velociore nobis; absit à nostro Ordine, & à Schola Angelici Doctoris Character tam inutile, & veluti, ignobile; Quare ergo institutio sufficit ad omnes, ut sequatur loquela, & nobis non sufficit? verè, verè eadem mensura quæ mensi fuerimus remetietur, & nobis; Et qua fronte Oppositor poterit canere Sanctissimæ Deiparæ suauissimam Antiphonam Nostri Venerabilissimi Iordanis? *Recordare Virgo Mater, dum seueris in conspectu Domini, ut loquaris pro nobis bona, & ut auertas indignationem suam à nobis; Fugite*, Fratres, ait Spiritus Sanctus, *à facie ire Columba;* Et si tot Sancti, & Proceres Nostri Ordinis, tam citati, sequuntur Conceptionem puram etiam in loquela prædicationis, & multi ex illis adhuc ante Breuia Apostolica sic sentiebant, sic loquebantur, sic confulebant fideles, sic ædificabant Populos, & sic defendebant totius nostræ Misericordiæ Matrem, quid modo post tot Breuia Apostolica, & post impetum, & inuocationem rotius Orbis, sic se inclinantis ex influxu Spiritus Sancti, & ex Decretis Romanæ Ecclesiæ, poterit nè modicum fermentum, & si non Oppositoris, sed oppositionis corrumpere totam massam Nostre Sacre Religionis, & vniuersam scholam Sancti Thome? absit; Et si non tantus error, absit tam parua deuotio; clamemus ergo omnes, & dicamus recede à nobis oppositio, infectionem viarum tuarum nolumus, & vt melius dicam, vias tuas infe-

Quas & sine dubio secundum nostras leges iam discussas, & expositas, & secundum Doctrinas sancti Thomæ appositae cogimur ex vi professionis, & nostri instituti, & loqui, & proponere, & sentire, & suadere, & prædicare puram Conceptionem de primo instanti.

Sed de benedictione Vestræ Cæsareæ Maiestatis interrogabo Oppositorem, & suos unum sermonem; non ne vos Typis mandastis duo memorialia, ubi proponitis, quod circa piandam piam Conceptionem aliqui claudicant, nec legitime piant; Et cum vos piabitis directè piabitis, dicatis mihi modo, tunc eritis Thomistæ? eritis Dominicani? Eritis inimici nostræ Religionis, & prodoctores Angelici Doctoris? respondebitis utique vos legitimos Thomistas, quare ergo me exposuistis ante Thomistam vniuersis Christi Fidelibus pertorum Terrarum Orbem? si ego piavi, & pio, & piabo semper ex nostris, & non ex alijs, quia nunquam noui illos, sed solum meum Angelum Sanctum Thomam Aquinatem, & adduco vobis testem fidelissimum librum meum, ibi vidistis per quinque annos, quæ vobis propono, si vultis dicere fideliter quæ ibi extant, si tunica inconfutibilis veritatis non diuidatur à vobis, sicut diuisa est per vestrum tantum posse, negantes mihi sudariola propria, Conceptionis puræ, quibus me induerat gratuito Sanctissima Virgo; Te sitis enim hic meus Tractatus satisfactorius, & resolutorius pro veritate Conceptionis institutæ, quod tota anima mea est Thomistæ; & aliena lingua, hoc est aliena schola mihi Græca, & ignota. Sentio videre vos inexcusabiles, quia ex prolatis in summo accusabiles. Et hoc deploro. Purissima Deipara miserere mei, & parce mihi quarrelam istam cordialem, sensibilem quia præter tē, & extra tē causa tui, nihil habeo nisi tē.

Procedamus ad alia, dico etiam non esse verum prohiberi suo instituto Sacrum Ordinem Prædicatorum, eo quod sentiat, & diuulget puram Conceptionem, vt iam est demonstratum, sed ipse Oppositor se ipsum prohibet non seruans statua suæ Professionis, negans Fidelibus pascua salutaria, documenta vtilia, consilia proficua, quare ego licebit illi negare Diuina, Maiora, Spiritualia, modesta, Deo, & Petro beneuola, & successoriibus suis prudenter consulta, Prælati accepta, Sanctis Dominicani, & suis Theologis consona vniuersis vobis conformia, Angelis plausibilia, Beatæ Virgini honorifica, Regibus honesta, omni grata, & amabilia; Et Maiestati Vestræ Catholicæ non licebit apponere conditionem iustam, & sanctam ad discordias, & scandala vitanda in suis Regnis; Eo vel maxime quod taliter disposita sunt affinia statutis nostris, à quibus dissentit sine dubio Oppositor, nec est abreuiata manus Domini, vt per contradictiones Mariana vitia extirpentur, & quomodo per ipsos extirpanda si Zizania seminata, dum scandala fouent potius enim sunt agentes ad scandala quam patientes ex Breui Pontificio Sanctissimi Alexandri, ubi carpit scandalosus actiue in hac materia ex tenaci impressione infectionis in cordibus eorum, quasi gloriantes se sub prætextu parum iusto de sua tenacitate in contemptum Breuium, frustrantes intentionem Ecclesiæ Romanæ, circa cultum, & venerationem Conceptionis Virginis institutæ, respectiue ad creationem animæ & eiusdem in corpus infusionem.

Octauus, & vltimus Excessus, sed sæcundus Oppositoris est quarimonia infausta, & fatalis propter illa verba proponenda in sermonibus, Alabado sea el Sanctissimo, &c. Et iste excessus est petra scandali sui memorialis; Dico primo quod Decretum Regium Vestræ Maiestatis, vt in salutationibus sermonum apponantur illa verba est iustum, & prudentiale vt fideles ædificentur, concordia introducat, & pax spiritualis vbique teneat locum sibi debitum, quia de suo silentio scandalizantur, & se ipsos produunt contradicentes inimicos institutæ puritatis, & sic extirpantur, & habentur communiter à fidelibus; & hoc præcipue in Regnis Hispaniarum, & pertinet ad Principem sedare tumultus, & præuenire damna; in cuius testimonium represento Vestræ Cæsareæ Maiestati sequentia ex docto, & deuoto Vuandigno in Tomo septimo annalium, anno 1479. erat in Germania magna discordia per diuersitatem cultus in festo Conceptionis in Conuentu Minorum sub nomine

Conceptionis, & in nostro eiusdem Civitatis *Maasburgensis* sub nomine Sanctificationis, & rursum licet currebant illi duo cultus, quid fecit Henricus Princeps videns dissensionem, & scandala inter Conuentus, & inter seculares; formavit Decretum tenoris sequentis Nos Henricus Dei Gratia Lanfrancium Holfie Comes Liegenasim, & Nide fateamur publicè denunciamusque omnibus vigore presentium hactenus inter Religiosos Venerabiles, & honestos, nobis clarissimos, deuotos, & probos, fratresque vtriusque Conuentus Venerabilis nudi pedum & Prædicatorij Ordinis contentionem, & dissidia oborta sunt; & præsertim laudabile festum Conceptionis Gloriosæ Virginis Mariæ à prædictis fratribus, & Patribus secundam Doctrinam Patrum, & etiam morem vtriusque Ordinis præfatorum Conuentuum concionando, psallendo, legendo in Ecclesijs duplici contrario ritu celebratum est; hinc est quod ad Omnipotentis Dei, & Gloriosissimæ Virginis Mariæ gloriam attendentes, dissensiones, quæ ex hoc inter subditos nostros oriri possunt, maturo, & deliberato Consilio Consiliariorum nostrorum intendere nos pro memoratis Patribus, & Fratres inter se mutuo conciliare, & ad concordiam perducere, & potissimum prædictos Patres, & Fratres Ordinis Prædicatorij informare, quod ob allegatas rationes desideremus, & velimus prædictum festum Conceptionis non aliter concionando, psallendo, & legendo, quam ut ab alia matre Ecclesia celebrari institutum à Beatissimis Patribus, nostris Summis Pontificibus ratificatum, & confirmatum; Et etiam à Diocesis, Maguntina, & Treuirensi, Parochia Item nostra *Maasburgensi*, & prædictorum Patrum nudipedum Cœnæntu peragi solitam, etiam ab ipsis in posterum obseruari, & celebrari, & ita una cum præfatis Ecclesijs, & Conuentibus idem festum summa cum deuotione concorditer sub titulo, & nomine Conceptionis venerari. & prædicti Patres voluntariè se obligauerunt iam suo, quam successorum suorum nomine nobis, & heredibus nostris concesserunt, & idem festum taliter à se celebrandum promiserunt, & si fortè aliter præfato modo in posterum ab ipsis celebrari contingeret, vel ulla hac in parte dissensio suborta fuerit concionando, psallendo, vel legendo, nullatenus permittere cogitamus in huius testimonium: Nos Henricus Lanfrancius supra memoratus, sigillum nostrum tribus diplomatis, nostro, & heredum nostrorum nomine appensum fecimus, & unicuique Conuentuum præfatorum Patrum vnum dari, & tertium nobis referuari curauimus, ad maiorem omnium securitatem, & certitudinem: Nos etiam Guardianus, & Lector Conuentus Nudipedum, & Nos Prior, & Lector Conuentus Prædicatorum nostro, & fratrum pariterque successorum nostrorum nomine vtriusque Conuentus sigilla fecerunt, & volentes iuxta prænotatam Domini Nostri gratiosissimi sigillum his ter litteris appendi curauimus. Datum ipso festo Sancti Syluestri anno 1479. Tanto ergo exemplo iustificatum manet Decretum Regum Catholicum Vestræ Maiestatis propriæ, nec beneficia Gloriosæ Beatæ Virginis, nec nostræ sanctissimæ leges ædificantes, nec innumeræ Doctrinæ Sancti Thomæ, nec utilitas proximorum potuerunt mitigare tenacitatem in contradictionis; et quoque omnia circa Conceptionem puram vt sit vnum Quile, & vnus Pastor practicæ, speculatiuæ, & totaliter erga Sanctissimam Virginem, & effectum materia valde lamentabilis, quod esset occasio iustificata, vt contra aliquum ex communitatibus Nostri Ordinis posset obijci; Primo Eisdem Quarto. *Vrbs illa, Vrbs rebellis est, & nocens Regibus, & Princijs, & Bella concitantur in ea, ex diebus antiquis, & maior dolor si illa subsistant contra puram Conceptionem protectam a Deo, Petro, & Regibus, non ergo mirum, quod Maiestas Vestræ Catholica post tot exempla discordiæ continuata per multos annos procuret concordiam in sublimibus sicut Angelus pacis.*

Et necessariè in iudicio quod vestra tanta auctoritas Regia alloquatur discordes in hoc puncto sicut Theodosius Imperator ad Sacerdotes inter se diuisos, Conciliorum acta Concilij Ephesini tomo quinto, sic habetur. *Sacra Imperatoria ad iohannem Antiochenum Episcopum de Ecclesiarum Pace, & vnione constituenda missa, & ait, animi nostri Scopus collapsæ pacis reintegratio est, quam vos in terra vita vestra institutum profitemini, ceterosque omnes ut potè charitatis causa ad Sacerdotum officium docere nunquam desinitis, quia ergo hanc*

vnde

unde minime decet barba turbata contingit, opere præcium visum est, ad id vos urgere, ad quod alios vniuersos, siquidem admonerentur, alacriter venturos nihil dabimus; res enim decedenda plane neque expectata, in expectata nostris hisce temporibus accidit, nempe Sacerdotum veram Religionem profitentium discordia, & ea quidem nata, ut omnes irrationis modum excedat; Enim vero cum spes erat, fore, ut omnis omnino contentio, vel ad minimum suspensionem vsque è medio faceretur perfectaque vniõis fractus exurgeret, tum demum incendia exarsissent, vehemens proinde agendum, & doloris occasio, ea ex re nobis offertur, ceruimus enim Ecclesiasticæ pacis Doctores, ipsosque concordia fontes, eo discordiarum prolapsos, ut talibus indigeant, qui suo hortatu ad id eos impellant, quod pro officij sui ratione vltro præstare obligantur; qua propter huius tanti mali exitum in de tamen vniuersè sperantes, unde originem iraxerit, eisque, ac diligenter, ut primo quoque tempore, hoc corrigatur, curantes, ne hoc contentionis vitium latius serpat; Sic Theodosius, & sic Vestra laicitas.

Discurramus modò circa prædictum excessum, seu potius scrupulum, tres modos inuenit Oppositor possibiles tantum in Theauris sapientia, & nullum illorum ego inueni in Theauris Dei, sed omnes inconuenientes, & eos contemnimus, & certò de ipso, & de sequentibus illum possumus dicere, quod trepidauerunt timore, vbi non erat timor. Primus modus, est ex illo, quod proferantur illa verba mutando opinionem interiorem infectionis certissimam habentes puritatem, & ad hoc non datur auctoritas humana obligans, quia Papa liberat a peccato sentientes infectionem; Ille discursus iutemptius est, & valde crudus, nec digestus, & ipsum interrogo. An dum ait in illo casu certissimam haberi puritatem intelligat certitudinem demonstratiuam, vel de fide, aut certitudinem in linea probabilitatis, si datur prima certitudo, in illo casu ipsa imperat modum loquendi, siue demonstratiuè, siue secundum fidem, quam certitudinem non causat auctoritas humana, sed vel ipsa Ecclesia, vel natura rerum, & circa istam spheram in nullo deficit Decretum Catholicæ Vestrae Maiestatis, & instituta, bene potest ista conseruari ex vi terminorum, vel admitti, manente interiori infectione opinatiua, qua ratione innumeri Theologi sic se gerunt, & non est necesse, quod mutetur opinabilitas talis infectionis, qualis permittitur, & toleratur ab Ecclesia, & in hoc nos instruit Spiritus Sanctus Ecclesiastici 36. dum ait; *omnem escam manducauit uener, & es; cibus cibo melior*; Sic Spiritus Sanctus; Quare ergo si manducant infectionem, non manducabunt puritatem? Si omnem escam non prohibitam manducat uener intelligentis, & alias cibus puritatis proponitur tot titulis manducandus? nunquam ergo somniauit Regium Decretum talem mutationem; & hoc opponere Vestrae Maiestati, & obijcere, est extrahiare se; Per totam enim Ecclesiam prædicatur Conceptio pura, & interius manet infectio cum suis Iuribus paruis, vel minimis, adhuc in ipsis Prædicatoribus, & ista benè componuntur; Est ergo extra rem talis obiectio; Nec Vestra Maiestas in hoc apposuit manum adhuc leniter; & in hac parte minus attentè, & parum modestè loquitur Oppositor; Quotidie enim videmus in scholis doctrinas problemas pro vtraque parte interius, & exterius tales, & cum vnà defenditur, vel proponitur alia non admittitur, & iste modus discurrendi est frequentissimus apud Sanctum Thomam, ad quid ergo opponit non opponibile, & dat intelligere intentionem Regiam esse finistram, & culpabilem, & currit talis iniuria per vniuersum Orbem, & ex quo Papa liberat eos ab hæresi, & à peccato mortali, quomodo Rex per Antonomastiam Catholicus dispositionem Ecclesiæ potuit destrueres, nec attentare, si ipse in omnibus Ecclesiæ subiectus? Non ergo ex prolatione illorum verborum amittitur sentire intimum infectionis; Ego enim profero, & similiter alij illa verba in obiequium puritatis, & ex aseruo interius infectionem non esse hæreticam, nec tale sentire esse mortale, hæc enim disposuit Papa, & prohibuit non alia vt dictum est, sic ergo opponere, fuit aerem verberare, & fingere hostem quem feriat, & Romæ producuntur illa verba; intentum ergo Vestrae Maiestatis est sanum, & Catholicum, videlicet illis verbis, adificare subditos suos, tollere

scandala, acclamari puram Virginem Gloriosam, secundum dispositionem, & in illius
 Spiritus Sancti Declarationem in Breuibus per Sedem Apostolicam, & alias omnia ista con-
 formia legibus Dominicis, & Doctrinis Sancti Thomae, & suorum maiorum, & de
 tanto bono opere lapidatur noster Monachus.

Secundo sic arguuntur contra ipsum, & quod nam crimen esset, quod ipse Pronicia-
 lis adhereret puritati Conceptionis tot. moribus nostri Ordinis, & alijs illis tribus Schola-
 sticis, & Dogmaticis profectis? Eo vel. maxime quod habet libertatem a Pontifice sic
 operandi, & maiora, & securiora sunt pro puritate, quam pro infectione; quem ergo
 ostendit nullo ipsum, sequendo nostra, ex ipso probabiliora, & eo citius, & alijs meliora,
 non est. consilium Pauli Primo Corinthios 12. *Emulamini Charismata meliora* Doctri-
 nis erubescite & est in via perfectionis, & perfectiora continent? Audiat Apostolus ad
 Hebreos sexto alloquentem Ministrum frugiferum, & Dominicanis (memoratis Mani-
 nos, Thomistafque; *Terra enim spe venientem super se habens imbrem, bibens in salutem
 nem, generans herbam oportet unam illis, a quibus colitur, scilicet fidelibus, accipit benedi-
 ctionem* ibidem, *confidimus autem de vobis dilectissimi, meliora, & viciniora saluti, non
 enim iniustus Deus ut oblitiscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine
 ipsius, qui ministratus sanctis, & ministratis quid?* Respondetur meliora, & viciniora
 saluti; Et haec est puritas, non infectio, *cupimus autem unum quemque vestrum eandem
 ostentare sollicitudinem, & ut non segnes efficiamini; Melior est, qui operatur, & abun-
 dat in omnibus, quam qui gloriatur; & eget pane, carens utique beatitudinibus Papae;
 Iudicium eligamus nobis, & inter nos videmus, quid sit melius, & si vultis nobis melius
 loquere, Iob. 34. Sed loquela est de puritate, non de infectione; ergo puritas melior.
 Testis est vobis Deus, ait Paulus ad Philippenfis Primo, *Quomodo cupiam omnes vos in
 Visceribus Iesu Christi, & hoc oro, ut charitas vestra magis, ac magis abundet in scientia,
 & in omni sensu, ut probetis postora, & sitis sinceri, & sine offensa, ibidem, In scientia mea
 quotidiana sollicitudo omnium Ecclesiarum, & in Dominicanis debet esse sollicitudo
 omnium Fidelium circa vitia Conceptionis purae; quomodo ergo culpa; maior accessus
 ad Deum, & ad proximum? nec valer fuga, quod habent libertatem, ex dictis iam, &
 etiam quia, & si libertas in illis sequentes minora, est libertas veluti infirma,
 respectu ad maiora puritatis, & semper electio perfectior erga perfectiora, & audiam
 modo ipsum Filium Dei Matt. 17. *Accesserunt ministri Trabustorum ad Petrum di-
 centes Magister vester non soluit didragma? ait Petrus, etiam, & ait Iesus quid tibi
 videtur Simon? Reges Terrae, quibus accipiunt Tributum, vel censum? a Filiis suis, an
 ab alienis? & ille dixit ab alienis; dixit illi Iesus, ergo liberi sunt Filij, ut autem non
 scandalizemus eos, vade ad mare, & mitte hamum, & tum Piscem, qui primus
 ascenderit, tolle, & aperto ore eius inuenies statuerem, illum sumens da eis pro me, & idem
 modo sic arguo. Christus Dominus liber erat a tributo, & ut non scandalizaret, eis tribu-
 tum soluit, ergo ex eo, quod dictus Oppositor habeat libertatem, si illum habet circa lo-
 quela, & sequela puritatis, propter scandalum, debet solvere Tributum Conceptionis
 ipsi Fidelibus, quia Pontifex non dat facultatem ad scandala, immo illa prohibet, &
 ex hac parte imperat Conceptionem.***

Sed circa libertatem sentiendi, considerandum est, quod haec libertas sola est, circa
 non esse haereticos, nec mortaliter peccare, non vero est libertas ad sentiendam Con-
 ceptionem puram, licitam, edificantem, consuetam, institutam, veneratam, venerabilem,
 vtilem, proficuum, colendam, intra spheram perfectionis magis acceptam Fidelibus;
 Immo & oppositam non acceptam, in hoc enim non datur libertas, sed necessitas, ubi ergo
 erit culpa tanta virtuti adherere? Immo maximus honor, & equalis vtilitas spiritualis;
 Ex quo ergo iniuriatur dictus Oppositor, si illum desideramus sanctiorem, doctiorem, &
 perfectiorem? Et si semper intuler quod Sanctus Thomas est pro infectione, & qui op-
 ponitur Thomae est de veritate suspectus; sed haec fuga iam est impugnata demonstrati-

uè; & de nouo impugnetur; quia Doctrina Diui Thomæ est probabilis, & approbata, ideo eius Impugnator, est de veritate suspectus? sed suspectior est de veritate, qui non sequitur Ecclesiam Romanam, constituentem maiorem certitudinem circa puritatem de, primo instanti, quam circa doctrinam Sancti Thomæ, ergo Oppositor suspectior erit de veritate; sed neque hoc dico, sed consulo ipsum, vt respondeat; & adhuc admissio quod Doctrina opinabilis Sancti Thomæ esset eisdem mensuræ cum certitudine puræ Conceptionis iam institutæ, & in omnibus essent cætera paria, semper deberet præualere. Deipara in nobis sicut præualeat in omnibus alijs, & dato quod non præualeat, admittat vtrunque Oppositor sub iugo æquali Conceptionem Virginis, & infectionem tuam, & sic instruat Fideles in sibi licitè commissis, & eos doceat; Et adhuc maiora dabo Oppositori, & suis, *(non vs confundam vos hac scribo, sed tanquam Fratres meos Charissimos moneo prim. Corinth. 4.)* Concedo igitur vobis vestram infectionem probabiliorum nostra puritate, & quod vos sitis probabiles, vt centum, & nos tantum, vt vnum, si aliquis pœnitens accedat ad consulendum vos, vel ad Sacramentum Pœnitentiæ & probabiliter potestis illum liberare ab aliquo onere, quæ probabilitas sit solum vnus gradus, & vos sentiatis oppositum esse probabilem, adhuc vt centum, non nê secundum Theologiam totius Ecclesiæ interius, & exterius debetis condescendere cum illo homine, etiam vilissimo, & infimæ conditionis, & adhuc vestro inimico? quare ergo non condescenditis cum Fidelibus, & proximis, in licitis, & etiam si ex vobis tantum probabilibus vt vnum, & concedo igitur iam cum tanta Deipara, etiam si in vobis infima; & si, vt, vidimus, proponitur à vobis Paritas probabilior quid respondebitis? Et adhuc fortiora, & vrgentiora propono, & sic arguo, de Fide Catholica est, vt vidimus, puram Conceptionem institutam de primo instanti conducere ad bonos mores, & honestos, & ad vtilitatem spirituales proximorum, & contemptum mundi, ex quo principio existimo, quod oppositor tenetur de iure, non solum proponere Fidelibus Conceptionem primi instantis puram, sed adhuc interius, sic sentire (seclusa prohibitione Ecclesiæ) probatur hæc formalitas euidenter, quia vt vidimus noster Ordo sub grauissimis pœnis prohibet *assertere*, vel defendere publice, siue priuatim vllum articulum pugnantem cum assertionibus ad bonos mores pertinentibus; Et si ista exteriora sic prohibentur, etiam prohibetur actus interior, à quo desumitur malitia in humanis actibus secundum omnes, & præcipuè secundum nostram scholam, quam Doctrinam confirmauimus Doctrinis expressis Angelici Doctoris; Non ergo erit de veritate suspectus in schola sancti Thomæ qui sentiat, & defendat Conceptionem de primo instanti institutam (fructificantem spiritualia publicè, solemniter, & iuridicè) in Ecclesia Dei, & insuper sic argumentor; qui non sequitur Sanctum Thomam est suspectus de veritate, sed Sanctus Thomas, vt demonstratum est sequitur Conceptionem dictam, ergo qui non sequitur Conceptionem est suspectus de veritate; Oppositor ergo erit suspectus de veritate. Non iudico, sed quod est Omnisor Doctrinarum Sancti Thomæ, confirmantur omnia, & declaro me; vel Doctrina Sancti Thomæ, vt inclusa in nostro Oppositore, & quasi sapiens tale vas censet probabilem, licetam Conceptionem primi instantis consuetam institutam, & Fidelibus frugiferam, vel censet illicitam, & improbabilem si primum habemus intentum, ex doctrina Sancti Thomæ adhuc, prout existens in ostensoribus, & oppositoribus; Si secundum ergo Doctrina Sancti Thomæ Doctoris Ecclesiæ, prout in illo quasi oppressa, & vexata censet Ecclesiam Romanam illicitam, improbabilem, falsam, & hoc quantum ad disposita ex Cathedra ad vniuersam Christianitatem totius Orbis; sentiat Oppositor secundum sibi licitæ, quod velit de Ecclesia Catholica, sed allegata non sentiat pro Sanctissimo Thomæ, quia Thomas gaudet discipulatu ipsius Ecclesiæ, & non est Discipulus super Magistrum, nec seruus maior Domino suo, teste Spiritu Sancto.

Secundus modus dicendi illa verba in salutationibus, ait Oppositor, potest esse mactante proprio sentire in se, circa infectionem Beatæ Virginis, & sic prædicare exterius qua-

quatenus se attemperet Fidelibus, & proponat Deiparam sine labe Conceptionem; qui mo-
 dus ambobinabilis est, & peccatum mortale, ratione simulationis, & Deus non eget, neque
 Deipara, quod prædicemus Populo contra illud, quod possumus, licite sentire, sic ille;
 Respondeo, Maiestas Catholica, quod non tantum abominor de oppositione, velut me-
 lius loquar; admiror, quam de censura quod sit peccatum mortale proponere Fidelibus
 institutam Conceptionem, & esse puram; manente interius infectione; eo modo, quo
 potest manere ex vi Ecclesiæ; certe ante Sanctissimum Alexandrum sic sentiebant viri
 doctissimi, & adhuc Sancti Patres, & ex nostris, & ex alijs; quo non obstante consule-
 bant, proponebant, & instruebant fideles, & instruunt, docentes puram Conceptionem
 de primo instanti, & institutam; iam dicere omnes istos peccasse mortaliter assentientes
 publicè Conceptioni puræ institutæ, ita munitæ, & protectæ per Spiritum Sanctum, &
 Ecclesiam Romanam. facerem meam ignorantiam, & quod non capio istam Apocalypsim;
 & post Sanctissimum Alexandrum manente licentia infectionis in mente, prout est dis-
 posita, & non alias; minus intelligo esse peccatum mortale exponere Fidelibus disposi-
 tionem Apostolicam Conceptionis puræ de primo instanti, & erga Ecclesiam Catholicam
 Romanam similiter debemus Theologare, Ecclesia enim Romana proponit Fidelibus
 Conceptionem, & interius sentit de infectione, quod licentiæ, vel tolerat; peccat nè
 Ecclesia Romana mortaliter? Non talia credo de Sede Apostolica, sicut quod neque sing-
 gat aut diffimulet; Proponit enim Paulus, *Ecclesiam Romanam gloriosam non habentem
 maculum, aut rugam, sed ut sit sancta, & immaculata*, & de necessitate, ut probatum est
 Oppositor debet sentire Conceptionem puram licitam, & ipse iudicat probabiliorum,
 ergo si proponat Conceptionem, vel proferat illa verba, non loquetur contra id, quod li-
 cite sentit; Falsa est ergo sua obiectio ubi est ergo peccatum mortale in propositione? si
 ipse habet illicitam, & improbabilem, & falsam Conceptionem puram, & Sædem Apo-
 stolicam (quod non credo) maneat solus, & sic sentiat, & sibi consulat, si indignationem
 incurrat Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, Ecclesiæ Romanæ Religionis nostræ,
 Sancti Thomæ, & omnium Fidelium Catholicorum; & claritatis gratia, Regina Maiestas,
 proponamus similitudinem vnam de innumeris subsistentibus in Sancto Thomæ; Admit-
 tit enim Diuus Thomas esse probabile Christum Dominum consecrasse in azimo, &
 etiam, in fermentato, quando Diuus Thomas proponit vnam istarum opinionum, aliter
 manente in suo interiori, ex hoc Sanctus Thomas peccabit mortaliter? Impossibile iudi-
 co, sicut & est; Ergo nec Oppositor peccabit mortaliter proposita puritate Conceptionis
 exterioris, & Fidelibus, manente interius sua infectione; & quod peius est quod redu-
 cit Oppositor, si consequens est, ad Catholicam Vestram Maiestatem, quod velit tantus
 Monarcha, quod ipse dum prædicet Conceptionem, vel producat illa verba mortaliter
 peccet, & vere omnes Religiones se prædicant, nec mortaliter peccant, nec
 venialiter; sed merentur apud Deum, & homines; Et vltimo sic arguo, quia
 ipsemet Oppositor se attemperat in foro exteriori, cum Fidelibus in sacrificio Missæ, &
 horis Canonicis, & in cultu solemnissimo, qui est summus, & maior actus cultus, & ve-
 nerationis erga Conceptionem puram Apostolicam, institutam de primo instanti; Ergo
 vel tunc Oppositor peccat mortaliter vel non, si secundum quemodo peccabit mortaliter
 proponens, & se attemperans Fidelibus Conceptionem prædicans? Si primum, se ipsum
 consulat, & mutet Missam, & horas Canonicas, vel Ecclesia peccabit mortaliter insti-
 tuens cultum exteriorum pro primo instanti Conceptionis, ligat quod voluerit,
 quia quo, quo, se vertat incidet in scillam cupiens vitare Caribdim.

Tertius modus est ex Oppositore, quod dicendū illa verba in salutationibus sermonum,
 datur æqualitas in fide, & in cultu, & veneratione inter Sacrosanctam Eucharistiam, &
 puram Conceptionem, & hoc etiam reducit sicut & alios suos modos in Decreto Reg-
 gium, quia ex quo apponit tres modos, & non determinat, quem modum desideret Re-
 gium Decretum dat intelligere, quod est culpabile his tribus modis; Et cum non sit possi-
 bilis,

bilis alius modus proponendi in suo sensu, iudicat impossibile In hoc statu rērum posse
 ipsum proponere puritatem Conceptionis, vel producere illa verba, & sic maneat Maie-
 stas, & subsistat Triumphus pro suo memoriali, sed tamen sic duo modi antecedentes an-
 nullari sunt, etiam tertius destruitur fauente Deo Sapientia enim Diuina *infirmis. Tho-*
maus est hominibus, nec exloquitur, que sub iussu & parte ipsi sunt amissioni; pro-
pter discipline, dona commendati; sapientia de primo; potest, igitur, proponi Conceptio
pura, & possunt proferri illa verba, sine mutatione opinionis, sine culpa mentali, & sine
æqualitate cum Eucharistia multis, de causis iustificatis, vt statim apparebit; quamvis de
hoc puncto, nullam viderim, iustificationem alicuius Theologi in tantationibus sermo-
rum circa illa verba, quando proponitur Sacratissima Eucharistia, & debemus aduertere,
 quod supra istius Oppositionis resoritur in Patre Oppositore, quia antea flourat in Filio;
 Frater tam Hyacinthus Parra alias Arpallego Dominicanus, & Prouincie eiusdem Oppo-
 sitoris, dum esset Lector in vniuersitate imprefit quoddam memoriale contra Puram Con-
 ceptionem, omittis, vel oblitis Decretis Pontificum Sacre Romanæ Ecclesiæ. In quo de
 prolatione talium verborum iam accusat, & causam facit omnibus viris sapientissimis, &
 timorata conscientie Theologis, sic proponentibus, & sic salutantibus; & se ipsum ex-
 ponit accusatorem, & Victorem, quasi nulla sit Responso ad suam quarimoniam, & om-
 nes tales Præcones Apostolicos culpabiles, & criminosos habet & æstimat, & idem iu-
 dicium profert Oppositor, de quo existimo dixisse Spiritum Sanctum Romanorum 7. sed
 sum uaniffis mandatum Sanctissimi inquam Alexandri peccatum reuisti.

De licentia ergo Vestræ Celsæ Maiestatis de nouo discurram, quia ante dicta, de li-
 bro meo extraxi depositum memoriæ vt poruit, veluti fragmenta relicta de panibus ibi
 subsistentibus, & existentibus, quicquid garuler fama falsa, & imposita agentium in me;
 Ex existis vnguis egnoletur leo an subsistat, nec ne in libro intrepidus defensor Con-
 ceptionis puræ, vigilarem meatum scopus vnicus, & primum mobilis; nec Deus in tortu-
 ris meis, dereliquit me, spirans sine dubio spiraculum vitæ, quia dictum existimo per Spi-
 ritum Sanctum de vinculis meis Eccles. 4. probationem inducet super illum, & cruciabit
 illum in tribulatione doctrine suæ, tunc tenet eum in cogitationibus suis, & illi denudatis
 absconsa sua; (occulta inquam puritatis Deiparæ,) & Theaurizauit super illum scientiam
 ob intellectum iustitie, quæ dilect originalis instituta; Incipiens ergo, vt proponam meas
 ignorantias subiectas, & subijcibiles, Ecclesiæ, & Theologis. Primo loco videtur alic-
 num ab omni gradu rationalitatis intelligere, quod Vestra Catholica Maiestas sentiat
 æqualitatem in fide, & in cultu; inter Sacram Eucharistiam, & Conceptionem puram
 de primo instanti, ambiens quod in hoc sensu proponantur à Prædicatoribus, & admit-
 tantur à Fidelibus, & verè neque Prædicatores sic loquuntur, nec Fideles sic sentiunt,
 nec Vestra Maiestas talia desiderat, nec suadet, & sic loqui Oppositorem est iniuriare tot
 Fideles vtriusque sexus, cum suo Catholiceissimo Monarcha, neque hoc est Dominicare,
 aut Thomistare; igitur ante omnia Oppositor debebat examinare, & resolueri an pura
 Conceptio, per quinque centurias ad minus consuetæ, ædificans, conducens ad spiritua-
 lia, & per duas centurias integras vltra consuetudinem antiquam, postea per Sædem Apo-
 stolicam instituta, & publico, & solemnî ritu venerata per totum ambitum Ecclesiæ Ca-
 tholicæ, & iusta, & imperata, & acceptata, an sub hoc statu hic, & nunc sit benedicta, vel
 maledicta; & cum in nostra schola non detur actus indifferens in indiuiduo, de necessitate
 debet esse benedicta, vel maledicta, bona, vel mala sub illa expressa formalitate; & reso-
 lutorie respondetur secundum sensum totius Ecclesiæ vniuersalis, quod est benedicta,
 & sic respondetur distinctiue ab Ecclesia. Hac veritate proposita restat modo examinare,
 & inquirere, an sic benedicta possit associare laudatoria Sacrosanctæ Eucharistiæ in salu-
 tationibus sermonum, quasi sit sensus, sit benedictum Sacramentum Eucharistiæ, &
 riam benedicta sit Conceptio pura Beatæ Virginis sine labe originali, vel in eadem redies
 benedictum etiam, & laudetur pura Conceptio, & iste est sensus legitimus, Catholicus

adificans, omnibus placibilis, & de iure beatissimus. Et quia, ex ommissione talium verborum scandalizantur fideles, & ex prolatione edificantur; propterea illa, & salutaria proximo; & ut Oppositum reddatur benignius, & amabilis proximo, quod desiderat, & imperat, non est Ord. i. iustissimum, & prudens est Decretum Vestrae Maiestatis, quod non omittantur illa verba, sed confocientur; Et iustificatio talis Decreti sine dubio originatur ex omnibus propositis in hoc memoriali, & succedimus nos alia via (de Theodis postea Domina, quae mater est Sapientiae) praeter illas tres assignatas, quae via neque est contra Fidem, sed conformis cum Decretis Saedis Apostolicae, neque est contra bonos mores, sed iuxta bonos mores, immo & originat bonos mores, quare ergo tanta tempestas contra Decretum Maiestatis Catholicae? videmus enim innumeras imagines Beatae Virginis habentes Filium sociam in brachijs suis, ex hoc aequamus cultum, & venerationem inter Filium, & Matrem? absit tam crassa ignorantia; associamus, sed sine aequalitate, formatur à Nobis Imago Sancti Hyacinthi cum Eucharistia in manu, dextera, & cum Deipara in sinistra, & principale Prothotipi est Sanctus Hyacinthus, & associamus in cultu, sed non aequamus; depingitur Imago Assumptionis circumstantibus Angelis, veneramus Angelos, & Deiparam, sed non aequamus; in salutationibus, benedicitur Eucharistia, etiam benedicitur vt sociam ad edificandum pura Conceptio, ex hoc infertur aequalitas? nulla regula sumularum, adhuc de potentia Dei absoluta, adaptabitur tali consequentiae, & suae aequalitati.

Sed scrutemur profundiora, manifestantes rectitudinem Decreti Regij Vestrae Caesareae Maiestatis, & proponamus iustificaciones veras solidas, & legitimas associandi illa verba cum Eucharistia in salutationibus sermonum; Prima est, Sixtus Quartus non solum associat, immo aequat puram Conceptionem institutam in indulgentijs cum Sacra Eucharistia, ita aequè liberalis est Saedis Apostolica circa indulta Conceptionis, & Eucharistiae, & tanta lucratur in solemnibus Conceptionis, sicut in solemnibus Corporis Christi, & tamen Sixtus non aequat in cultu, neque in Fide Conceptionem, & Eucharistiam; Ergo si Pontifex sic vnit illa duo festiva, vbi inconueniens, quod in salutationibus vniantur, focietur, & benedicantur sine aequalitate cultus, & Fidei? Secunda causa Sixtus Quartus, & Saedis Apostolica agnoscunt in solemnibus Conceptionis purae pietatem, deuotionem, admirationem, & gratiarum actionem, & institutionem; Et Sanctus Thomas in suo aureo opusculo de festo Corporis Christi agnoscit in Eucharistia institutionem festiuitatis, pietatem, deuotionem, admirationem, & gratiarum actionem, & fortè quia Sixtus Quartus hæc viderat in Angelico Doctore, sicut associauit Indulgentias, associauit, & Encomia; Si hæc, Saedis Apostolica sic associat, quare & nos non associabimus, vbi datur tanta conformitas, & similitudo? Aues enim ad sibi similia conueniunt. Tertia causa est, ratione admirationis in Eucharistia, & in Conceptione; Admiratio enim Eucharistiae secundum Fidem Catholicam in hoc consistit; & vt etiam explicat Sanctus Thomas, quod iura accidentium sunt suspensa; & in exercitio suspenduntur, dum existunt sine suo proprio subiecto connaturali & debito, ad quod habent ius, & iustitiam, & debitum; Non enim ibi manet substantia panis, neque substantia vini, & hoc est mirum mirorum manere, & subsistere accidentia suspensis iuribus suis, nec exercitis circa propria; Dicitur ergo à Sixto Quarto Conceptio Virginis purae, mira, & admirabilis, dum instituitur Sancta, dum instituitur imminis, & sic proponitur Fidelibus, quia similiter in Conceptione Deiparae, iura Adami insectoris non exercentur, & suspensa manent exequitiue, & connaturaliter, ex vi Conceptionis infectio est naturalis, & proportionata; cum ergo talis infectio, veluti exequibilis suspensa fuerit in creatione animae infusa in corpus, manente anima, & iura infectionis non exequuta, non exercita, sed suspensa de facto, & hoc prae statur ipsa institutione Romana; Ideo titulari à Sixto Quarto, Conceptio instituta, Conceptio mira, & quia Sixtus vidit in Eu-

charissima, & in Doctrina Sancti Thomæ suspensa illa iura accidentiam, & ipse decla-
rat suspensa iura Adami infectoris; Iuste ergo ex admiratione vtriusque associat
vtrumque, ratione admirabilitatis repetitum in vtroque; Iustum ergo est Regium
Decretum, & decens nostra deuotio, vt in sermonibus saluentur Eucharistia, &
Conceptio.

Quarta causa etiam est ex Sancto Thomæ; Angelicus enim Magister associat Deipara-
ram in officio Corporis Christi dicens: *Trubus ventris generosi, Rex effudit gentium,*
Et, Nobis datus, nobis natus ex intacta Virgine; & quod maius est quod Sanctus Thomas
docet, quod pars oblata in calicem missa, significat Deiparam in Corpore, & anima esse
in Cælo; Si ergo ibi hæc memoria Beatæ Virginis sociat Eucharistiam, bene poterit fo-
ciare in salutationibus sermonum.

Quinta causa misteriosa circa indulgentias Conceptionis, & Eucharistiæ esse æqua-
les, & eandem, quia cum per fermentum corrumpens totam massam, regulariter intelli-
gant Patres, & Theologi culpam Originalem corrumpentem totam massam naturæ hu-
manæ, & inficientem eam, taliter, quod etiam, si essent infiniti homines, fermentum
Adami omnes inficeret, & Sixtus dum instituit puram Conceptionem, excludit tale
fermentum, & declarat Conceptionem Deiparæ Azimam, & non fermentatam, &
alias Christus in azimo consecrauit, & non in fermentato, vt aduertemus prædictam
similitudinem tam honorificam, apposuit indulgentias Eucharistiæ azimæ Conceptioni
instituta non fermentatæ; quasi innuens Sixtus, Christus consecrauit suum Corpus in
azimo, quod corpus assumpsit de Virgine etiam azima, in cuius rei testimonium instituit
Conceptionem puram, & azimam, & sic concedo Indulgentias Eucharistiæ azimæ Con-
ceptioni azimæ propter istam affinitatem, & similitudinem; & propter eandem Vestra
Maiestas Catholica ambit, & desiderat quod associetur in sermonibus Eucharistiæ azi-
ma, & Conceptio azima, in cuius confirmationem adduco Doctrinam Magni Theologi,
& Venerabilis Viri Bernardi à Cripta ex ordine Cappucinorum in sua palma virginea,
vbi ait, *fuit Virginitas Conceptio naturalis, quoad generationis modum, sed super naturalis*
quoad ordinem, tum quia à sterili Viro, & senili concipitur, tum quia nascens ex massa illa
fermentata, ipsa sola sine originalis culpa fermento generatur; ipsam solum fermentum
illud, quo tota Adæ Massa corrupta fuit sua acri odore, non corrumpit, non peruasit; sic Capuc-
cinus explicans Sixtum defendensque mirabiliter Decretum Regium intrinsecus nos omnes
circa conuenientiam salutationis de Eucharistia, & de Conceptione, & quia ex alia par-
te Diuus Thomas docet rationabilius esse Christum Dominum consecrasse in azimo; &
Ecclesia declarat Conceptionem azimam, rationabile erit etiam ex Sancto Thomæ ita
mysteria azima vnire in sermonibus.

Sit ergo sexta causa grauissima Doctrina Diui Thomæ, explicans omnia prædicta in
suo Primo sententiarum, satis noto, & in alijs locis, in propria enim sententia & ex fe
ipso, & quod est ponderandum in Sancto Thomæ, quod in hac Doctrina proponenda
non se suffragat ex aliquo Sanctorum Patrum, sicut consuevit in omnibus operibus suis,
& doctrinis, vt solus, & totus videatur pro pura Conceptione, discurrit ergo Diuus Tho-
mas, & interrogat in quo consistat puritas, & resoluit Magistratraliter, quod in discessu,
& recessu ab impuro, (& nullus Doctorum Ecclesiæ, aut Sanctorum Patrum, hoc declar-
auit, nisi solus Thomæ,) & subdit quod solum datur duplex impurum, originale, scilicet,
& actuale, à quibus ex æquo expressè, decernit quod fuerit immunis Beata Virgo, ne-
gans illi æqualiter culpam originalem, & actualem, quam illud, & celebrem doctri-
nam attendens Vniuersitas Parisiensis adhuc (dum florebat, & eminebat omnes) in obse-
quium Virginis, & in obsequium sequelæ Sancti Thomæ, vouit sentire, & defendere pu-
ram Conceptionem de primo instanti, videat modo Vestra Maiestas Catholica, quam
nobile testimonium (vltra alia memorata) habeamus ex Angelico Doctore expressè no-
bis

his proponente, & probante Conceptionem Deiparæ azimam; & puram sine sermone Originali; quam grauilissimam Doctrinam considerans Sixtus Quartus apposuit institutionem Conceptionis azimæ; dans authoritatem Pontificiam institutiue ad Doctrinalem; & magistralem resolutionem Sancti Thomæ; & cum hæc singularissima, & Sanctissima Doctrina Sancti Thomæ concordet cum omnibus Brauibus Apostolicis, cum bonis moribus; cum vtilibus Fidelium; cum Concilio Tridentino, cum nostris Constitutionibus, & legibus, cum Proceribus Dominicanis relatis, discipulis suis, & cum Ecclesia Romana, respectu cuius Diuus Thomas nequit glossari, neque interpretari, quia respectu Ecclesiæ Romanæ, non est obscureus, nec dubius, nec opinatiuus, nec probabilis, sed scientificus, certissimus, & demonstratiuus; Ideo Doctrina prædicta Sancti Thomæ imbet condiciones Ecclesiæ, & includet certitudinem Ecclesiæ, & sapere Ecclesiæ est sapere Sancti Thomæ; Et ita omnes Doctrinæ Sancti Thomæ conformes institutioni Ecclesiæ solum sapiunt sapere Ecclesiæ, in quibus demonstratiuus est Aquinas determinate hic, & nunc, & in indiuiduo, & iuxta istum sensum debet intelligi vniuersa Doctrina Sancti Thomæ; censuret modo Vestra Maiestas, quid maneat de Sancto Thoma pro Oppositore, vno ergo benedictionum inter Eucharistiam, & puram Conceptionem in sermonibus reducibilis est ad Sanctum Thomam; ergo iustificata.

Septima causa in Sixto pro vnione Indulgentiarum Conceptionis ad indulgentias Eucharistiæ, & esse eandem, & quod prædicta causa militet in sermonibus pro benedicens Eucharistiæ, & Conceptione fundatur etiam in quadam admirabili Doctrina Sancti Thomæ; (Fateor me obliuisci locum Diui Thomæ, sed præsens discursus est in Vigilijs meis, iam non meis, sed fortunæ aduersæ, etiam si dedicandis, approbatis prius per Iudices, & superiores Vestræ Catholicæ Maiestati: Affirmo tamen in verbo sacerdotis me legisse in Angelico Doctore sequentia;) Deus enim, ait Sanctus Thomas, aliquando facit miracula ad præsentiam, & intercessionem Sanctorum minorum denegando ea intercessionibus maiorum Sanctorum, & ista quotidie experimur in Ecclesia Dei; rationem subtilissimam assignat Angelicus Magister, quia vult Deus per talia noua miracula, ostendere, & propalare Sanctitatem minorum, quæ occulta est, & non ita manifestata, sicut Sanctitas Sanctorum de maiori sphaera, & veluti primæ classis quorum Sanctitas notissima est per totam Ecclesiam, & non eget miraculis, vt sancti primates honorentur, & colantur ad hominibus, & inferiores Sancti ignoti, per miracula patrata sublimantur noscuntur, & celebrantur, & vult Deus mirabilem se ostendere in omnibus Sanctis suis; In Sixto Quarto fuit Conceptio pura recenter orta, institutiue auctoritate Ecclesiæ Romanæ, & sane planta inferior Eucharistiæ; quid fecit Sixtus, vt Conceptionem puram imprimeret in cordibus nostris illam sublimauit, & euexit ad altitudinem indulgentiarum Eucharistiæ, vt videns Populus Christianus eam ita honorificam, afficeretur deuotione ad illam celebrandam, & sic dignificaretur magis sua institutio, tot fauoribus adonans Conceptionis puræ primum instans, & si inferior festiuitas; erat enim parum nota Ecclesiæ Romanæ, & voluit Sædes Apostolica in Sixto suam primam Originem eleuare quantum potuit, & quantum decuit, vt loquamur cum nostro Sapientissimo, & Venerabili Seraphino iam memorato, & non ita sunt indulgentiæ alia festiuitates Deiparæ; quia facti notæ, & manifestæ, nec occultæ, & Conceptio pura de primo instanti, quasi ambiebat, & desiderabat nostros affectus, & acclamationes; Et ideo Sixtus nos inuitat eisdem beneficijs spiritualibus, quibus nos inuitat ad solemnia Corporis Christi; Iustificatum est ergo Regium Decretum ex tanta Doctrina Diui Thomæ, quod vniantur benedictiones prædictæ in salutationibus sermonum, vt veluti sic incorporaretur in cordibus nostris ipsa pura Conceptio; Et populus de nouo ædificetur ad acclamandam Conceptionem puram, & azimam, non ergo est necessaria equalitas; nec aliquis somnauit talem æqualitatem, neque actiue, neque passiue.

Octava causa Indulgentiarum Eucharistiae pro Conceptione ex parte Sixti Quarti fuit
 . vt compararetur aliquantiter idem effectus, ratione similitudinis; Sacramentum enim Eu-
 charistiae, vt constat in ipso sacrificio Missae, & in officio composito de Sancto Thoma,
 & in suo opusculo vocatur; & est Sacramentum pacis, & vnitatis, & hoc patet mirabili-
 ter ex vltimo responfio in nostro Breuiario, vbi sic habetur, *Vnus panis, & vnum Cor-
 pus multi sumus omnes, qui de vno pane & vno Calice participamus. Paraſſi indulcedine
 ſua Pauperi, Deus, quæ habitare facis vna in domo, &c.* Et ſicut grana tritici diuiſa
 in ſeipſo pane ſunt verita, & panis comeditur & incorporatur, in hoc dat nobis intelligere
 Eccleſia, & etiam Doctrina Sancti Tho- quod corda diuiſa debent vniri in Eucha-
 riſtia, & ratione iſtius vnionis, & concordia dicimus in Credo, Sanctoꝝ Commu-
 nionem; Vidit Sixtus Pontifex in Eccleſia Dei grana diuiſa, Theologos diſcordes circa
 primum, & ſecundum inſtans, quid ſecit formam panem inſtitutionis, vt grana, ibi con-
 corda, concordarent voluntates, ſicut Euchariftia, & ex ſecundo inſtanti accepit conatum
 Adami, & ex primo praueſionem Chriſti, & confecit inſtitutionis panem, vt comede-
 retur ab omnibus, & pro ſapore panis inſtituti appoſuit Indulgentias Eucharifticas, vt
 audiuſſi admitteretur inſtitutio quam concordiam praehaberet in ſe ipſa Oratio Concep-
 tionis; ſic enim ſe habet; *Familis tuis queſumus Domine Caeleſtis gratia munus im-
 perire, vt quibus Beata Virginitatis pariter exiſtit ſalutis exordium, Conceptionis eius vo-
 ſtua ſolemnitas pacis tribuat incrementum.* Hic eſt ſinis, pacificare fideles, & ad hoc
 Eccleſia poſtulat donum gratiae, quid ergo mirum, quod adumentur in benedictioni-
 bus? Non ne Sanctus Thomas ad infinitatem gloriae ratione obiecti, & ad infinitatem
 humanitatis Chriſti aſſociat Deiparam, docens etiam maternitatem, dicere infinitatem?
 Et quod iſtis nequeunt eſſe maiora, prudenter ergo, & iuſte in Indulgentiis, & bene-
 dictionibus vniuntur Conceptio, & Euchariftia, & ſano modo vt inuentur fideles ad
 concordiam, Decretum ergo Regium habet locum, vt fideles non ſe diſcordent.

Nona causa praedictae vnionis ex nostro Guillelmo Pepino Doctore Parisiensi, in
 sermone 1. de Roſa Salutationis, vbi ait, *ſextum Priuilegium Beatae Virginitatis eſt quod
 ipſa eſt menſa ſuperna reſiſtionis, & hoc notatur, cum dicitur, benedictus fructus
 ventris tui; Notandum ergo eſt quod iſtum benedictum fructum Ventris Mariae dat
 nobis Sancta Mater Eccleſia ad comedendum, & bibendum, dicens, comedite amici, &
 inebriamini Chariffimi, & ipſa Euchariftia fructus Ventris Mariae, loquens nobiſcum
 ait, qui comedunt me adhuc eſurient, et qui bibunt me adhuc ſitient, ſic Dominicanus;*
 Vult ergo tantus Theologus Thomiſta vt memoria Deiparae locet ſacram Communio-
 nem, & quod cum ſumitur Chriſtus Dominus contempletur hoſtiam conſecratam eſſe
 fructum benedictum Ventris Mariae, & quod ipſa eſt menſa Eucharistiae, & quod in
 alia menſa non adest Euchariftia, quia ſolum in Maria, & ſumendo Euchariftiam ſumamus,
 hoc intelligere, Euchariftia eſt fructus benedictus Deiparae, fructus inquam ben-
 edictus azimus, non fermentatus, & vt ſic fructus, & vt ſic benedictus menſae Dei-
 parae azimae, nec fermentatae; vno ergo benedictionum in ſalutationibus, in Doctrinis
 dictis, iuſtificatus, fulcitur, & fundatur, & non ſolum Decretum Regium non eſt repre-
 henſibile, nec culpabile, ſed iuſtum, ſed licitum, ſed laude dignum, & vnde quae irre-
 prehenſibile; ſed vt cognoſcat Veſtra Catholica Maieſtas, quod ſpiritus bonus deducit
 me in Terram Puritatis inſtituta, inueni Angelicum meum Aquinatem iam prononſi-
 caſſe, & approbaſſe Regium Decretum eſſe iuſtificatum in ſalutationibus ſermonum, vt
 ſimul benedicatur Chriſtus benedictus, & Deipara benedicta puriſſime concepta, &
 erit Decima causa doctrinalis, Diuus Thomas ſuper illa verba Pſalmi 14. Qui ingreditur
 ſine macula, & operatur iuſtitiam, propoſitis maculis, ſic concludit, *In Chriſto autem, &
 in Beata Virgine nulla omnino fuit macula;* Sic Sanctus Thomas, & ſic Ego in meo libro
 vbi Angelicus Doctör Doctrinaliter aſſociat, & benedicit matrem cum filio, & filium
 cum matre, ambobus excludentes culpam originalem; Ille enim terminus, nulla, eſt vni-
 uerſa.

uersalis, & ille terminus, omnino, etiam est vniuersalis, & qua ratione isti duo termini applicantur Christo Domino, hac ratione applicat illos Diuus Thomas Deipara Sanctissimæ, sed in Christo, ex vi Sancti Thomæ, in hoc loco excludunt culpam originalem, & actuali; ergo etiam in Deipara, ex ipso Sancto Thomæ excludunt illa; Decretum ergo Regium circa sociantes benedictiones in sermonibus approbatum est, à Sancto Thomæ per quatuor centurias, antecedentes; quid, quod etiam ipse Deus ascribit Christum, & matrem in puritate excludente culpam originalem, veluti præueniens executionem benedictionum Regij Decreti in sermonibus, & hæc erit vndecima iustificatio, pro Vestra Maiestate; Probatur intentum, secundum omnes Sanctos Patres, Spiritus Sanctus loquitur de culpa Originali dum ait in libris. *Iob. absenebrentur stella caligine eius, expectes lucem, & non videat nec ortum surgentis Aurore;* vbi expressè Spiritus Sanctus, ponit in vna linea stellas, & in alia linea lucem, & auroram, & de stellis, dicit Deus, esse obscuratas, & hoc negat de luce, & Aurora: iam lux, & Aurora secundum omnes Sanctos intelligitur Christus, & Deipara, quos non attingit culpa originalis, & si attingisset Auroram, poneretur Aurora in Choro Stellarum, & excluditur Aurora, sicut & lux ab ipsis stellis, ergo sicut lux non infecta culpa originali, neque Aurora, eo vel maxime, quod noster Sanctus Pagninus, Magister Scripturalis in Ecclesia Dei, sic legit, *Expectet lucem, & non videat, nec videat splendorem Aurore,* solum videns in Conceptione Auroræ, splendorem Auroræ; Et hæc etiam extant in meo libro, iam non meo, vt dixi, quam eruditè concludit hunc discursum noster Catherinus, iam citatus, in suo Opusculo de Conceptione Virginis lib. 1. Dum ait; *Qui Iesum Christum, & matrem disingit, hic profecto, & Christum sicut, & misterium salutis non integrè capis.*

Si verò Oppositor aduertisset iustificatas Doctrinas proportionatas Regio Decreto pro salutationibus in sermonibus, non ita exardesceret in Vestram Regiam auctoritatem, præcipuè cum dicat Spiritus Sanctus, prouerbiorum 16. *Voluntas Regum labia iusta,* & primæ Petri 2. *Deum timeat, Regem honorificet;* Et primæ ad Thimoteum 2. *Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum orationes pro Regibus, vt quietam, & tranquillam vitam agamus in omni pietate, hoc enim bonum est, & acceptum coram Saluatore nostro Deo;* Sic Spiritus Sanctus. Et cum alias, vt visum est, iubeat Ordo Noster, quod adhuc in his quæ non sunt mala nos amicabiles reddamur hominibus, in licitis, honestis, & spiritualibus, erimus & adhuc Regibus inexorabiles? Sit vltima, & duodecima iustificatio, etiam ex Diuo Thomæ, qui in secunda secundæ quæstione 52. articulo 4. *Ad secundum ait, dicendum, quod consilium secundum quod est bonum Spiritus Sancti, dirigit nos in omnibus, quæ ordinantur in finem Vitæ æternæ, sicut sine de necessitate salutis, sine non;* Sic Aquinas, sed Decretum Regium Vestræ Maiestatis pertinet ad donum Spiritus Sancti, quia est concedens ad finem Vitæ æternæ; eo quod conducit ad vtilia Magna; secundum causas memoratas, iustificatas, & ad conciliandam Concordiam, & vtilizandum proximos, unica intentio totius Religionis nostræ in moribus, in doctrinis, & in omnibus, vt apparet ex à me relatis in isto memoriali; Et alias fideles in hac materia de nobis rectè sentiunt, in tantum, quod Doctores, & Theologi ex nobis suffragia petant; vt solidè, & firmitè proponant Conceptionem puram; quam opinionem sanguine nostro acquiritam agnouit Deuotus, & venerandus Iesuita Eusebius Nicimbergius in opusculo de Doctrina Patrum; ubi loquens de Dominicano, sic ait, *Religiosi Sancti Dominici, cum pro Immaculata Virginis Conceptione scripserunt, nescio quam salicitatem, & gratiam plane celestem habent; Quid dicitur, & neruosus, quam Opusculus Ambrosij Cathertini profusus auertit est, sermo Beati Ludouici Beltrandis sed Adamas tractatus Vincentij Bassiniani Antiqui; in exigua mole ingens pretium continens Margarita quoque pretiosissima est Gaspar Cathalan, de Mente Sancti Thomæ; rationes autem de lanza sunt vniuersæ, ad id, & afflat illos Galestri fauor, vt excedant alios, cum de Purissima Conceptione Deipara scribunt; Sic de Dominicano Iesuita, & Iesuita vigilans nec dormiens.*

Resolutionem habeo; Maiestas Catholica, continentis Conceptionem puram, & in
 hauriendi vestigijs Regni Decreti, ne me improperet Spiritus Sanctus per suam Ecclesia-
 sticam cap. 4. *erubescite de silentio à salutantibus*, non inquam salutantibus matrem, cum
 filio, & ut bene vidit Sanctus Bernardinus Serenissis Minorite enim vna nobiscum
 attingunt medullam Cediti Conceptionis puræ (tomò 4. sermone 6. in introductione,
 ubi ait. *Magna est ingratiado vos suscipere beneficia à Beata Virgine Maria, & non reco-
 gnoscere Donatricem, nec ei salutando gratias agere, unde contra talem ingratum dicit
 Spiritus Sanctus Erubescit à salutantis silentio; hæc Bernardinus Non ergo ego erube-
 scam salutare amicum, vel amicam carissimam in delictis, neque de hoc confundar, à facte
 illius non me abscondam; Et si mala mihi euenerint per illam subtrinebo; Sic Deus pro meis
 infortijs Eccles. 15. Et ergo Doctor Complutensis atq; Spiritum Sanctum dicentem tibi
 ad Romanos 16. *Salutate Mariam, quæ multam laborauit in vobis, & ipsa demulcet vos,*
 ite differens de vobis per varia loca Sacrae Scripturae; *Attende Magister Protiueialis elo-
 quia mea Pontificia, & omnes sermones meos puros ausculta, Ecce aperui os meum, loquatur
 lingua mea in faucibus meis simplici corde meo, sermones mei, & sententiam puram labia-
 mea loquentur; Spiritus Dei fecit me, & spiraculum omnipotentis viuificauit me; Si potes,
 responde mihi & aduersas fiam meam confesse; Ecce me sicut & te fecit Deus, & de coctm
 illis ego quòque formata sum; deruntiam intracalam (Mea Conceptionis) non se recreat,
 & eloquentia mea non sit tibi gratia; Dixisti ergo in auribus meis, & vocem verborum
 tuarum audivi, mundus factus ego, & absque delicto, immaculatus, non est iniquitas in me
 Deiparam inficiens, hoc est ergo in quò non erinustificatus, respondebo tibi, quia pro me
 Deus maior, quam pro te, & pars mensura mea à Deo, à Petro, & à meo Aquinate non à
 se tace, tace inflectionem; dum ego loquor Puritatem; *Labia iusti Theologi considerant
 placita, & lingua Pontificum Sanitas est, & labium ueritatis instituta firmum eris in per-
 petuum, & sermo opportunus semper fuit optimus; quia lingua placabilis lignum vite; &
 hæc silentia in lingua mea; obediencia pro te si in te, correspondentia pro me; qui ex ore
 latrentium per fecit eandem Conceptionis linguas infantium fecit desertas, non propter im-
 micos, sed propter puram unitos, & si Doct. res, sed in illis labor sine fructu, verbum igitur
 tuum factò salutarum, & frenos ori tuo rectos, quia est lingua curationis, & mitigationis; Ver
 sapientis plebem suam erudit, & fructus sensus illius fidelis sane; implebitur benedictionibus;
 & videntes illam uisum abunt, & sapiens in Populo hereditabit honorem, Eucharistia, Affer
 Pavis pinguis, & præbet delicias Regibus, præbet delicias Philippo (con el labado fea el
 santissimo sacrament, y la limpia Conception de la Madre de Dios concebida sin mancha de
 pecado original). Iacit iam placitas Regi Catholico, & Celorum Regina, vt comedat
 Hispania, & benedicat vos anima mea.***

Sed quia magnas materias ingenij parua non substant, & angustia temporis premit
 me ad profectendum etorua mea ita; subiectiue imperfecta, obiectiue vera igne exa-
 minata, probata; purgata septuplum; Finito & conchido Catholice Munarcha (maiora
 promittens libertate gaudens) admonens sapiens. memoratam Magistram Martinez, vt
 consiliet Spiritum Sanctum, sic eum intelligendum; *Si offers munus iustum ad altare, & ibi
 peccatus fueris; quod Rex Philippus; vel Deipara Sanctissima, vel Sacro Ordo. Præ-
 dicatorem, vel Angelus Thomas habet aliquid aduersam te; relinque ibi munus tuum ad
 altare, & uade prius; & reconciliat Regi tuo, Deiparæ; & alijs; & tunc ueniens offeres
 munus tuum; Et ego iuxta oblecto Maiestatem Vestram Catholicam, Catholicam, vt
 responat dicto Oppositi Doctori Complutensi, vt eum primum videam istam meam
 Resolutionem, in orationis instantia, erroris corrigat, sed uiam curroque, nota lapidibus
 obstante; & meo; & omnia mea; subiectiue sicut & semper subiect, & subiectum Sancte
 Romanæ Ecclesie in illius munitæ pte non solum inducta, sed adhuc æquissime
 parum atenta, & in tutionem ambio per ipsum Magistrum Martinez, & socios Italos
 & Mineros; & Exteros; a negotios ad suam benedictionem, & admissos; ad iustitiam
 Ord.*

Ordinis; adhuc etenim superstes sum, ut occulta manifestentur super tecta.

En Cæsarea Maiestas offero deuotioni Vestræ Mulierem, amictam Sole Aquinatis, & in capite eius corona stellarum, duodecim demonstrationum, & ecce Draco non pro formatione Virginis, quia in ipso textu formante inuisus Draco; Et ecce Leopardus varius discolor alterius Horizontis, ut me filium eius deuoraret, sed Angelus Thomas mihi promeruit benedictionem vberum, & valuæ, datæque sunt mulieri alæ duæ, Alexander Pontifex, Senensis maior, Senensis primus, & Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, ut volaret in desertum, non quidem Puritatis, sed in folium Conceptionis, non infectionis, Sedes Apostolica; Ecce duo gladij hic, ut ex vno, Breuia, instruant, & coerceant, & ex altera protegant, & defendant; satis est, ut sub umbra illius, quam desideraueram sedeam quia fructus Conceptionis eius, dulcis gutturi meo. Verè, verè, Catholicissime Rex, fides tua me saluum fecit, & faciet, ut spero, & iterum spero, ista literaria futura iucunda, sicut & fuere mea bellica Dertofana, Decretis tuis protecta, esto ministris inuisa, sicut & ab emulis sepulta.

